

Onderweg

parochie
**HH. Twaalf
Apostelen**

Januari/februari 2017
Jaargang 5 - nummer 2

IN DIT NUMMER O.A.

**Toekomstvisie
parochie**

**In de spotlights:
Theo Venneman**

**Nauwkeurige
administratie van
leden ten einde?**

**Eerste Heilige
Communie**

MIJN KERK
VERBINDT

MIJN KERK
IN BALANS

KERK **BALANS.nl**
2017

Inhoud:

Jaargang 5, nr. 2

Colofon	2
Van de pastores	3
Jubileum pastor Ed Wassink	4
Van de bestuurstafel /	
Aktie Kerkbalans	5
Onderscheiding Joseph Wissink / PCI	6
Toekomstvisie parochie	7
Er is geroepen.... Johan Rutgers	8
In de spotlights: Theo Venneman	9
Burema & Borgman /	
Adressenadministratie	10
Bedevaart naar Lourdes en Fatima /	
Ernest Koers 62 jaar organist	11
Frans Oesterholt / Herdertjestocht	12

Uit de geloofsgemeenschappen

Zutphen	13
Brummen	14

Bijlage vieringenschema

Vieringenschema	16

Uit de geloofsgemeenschappen

Joppe	18
Lochem	19
Vorden	20
Borculo	21
Ruurlo	22
Hengelo	23
Keijenborg	24
Baak	25
Drempt	26
Olburgen / Inspiratie!	27
Steenderen	28
Vierakker	29
Kidz & Teenz	30
Onze Koren: RK Gemengd Koor	
Ruurlo	32

Verschijningsdatum volgend nummer:

Nr. 3: 24 februari 2017

betreft periode 4 maart – 23 april 2017

Inleveren kopij tot 3 februari 2017

COLOFON

Redactie:

Theo Lam   Magda van Ommen
Gerrit te Vaarwerk   Huub Winkeler
Joseph Wissink

Onderweg verschijnt 7 x per jaar

Bankrek.nr.: **NL97RABO0155113046**

Ook voor uw bijdrage aan Onderweg
o.v.v. uw locatie.

Internet: **www.12apostelen.nl**

Email: **redactie@12apostelen.nl**

Vormgeving

en realisatie: Repro Design, Zutphen

Foto omslag: Kerkbalans 2017 (Blz. 5)

Kleine foto: Herdertjestocht (Blz. 12)

2017

De feestdagen liggen weer achter ons, het nieuwe jaar is begonnen. 2017. Wat zal het ons brengen? U kent het gevoel, want we hebben elk jaar een nieuw jaar, maar het is toch spannend. Want er staat heel wat te gebeuren dit jaar. Ook dat is niet nieuw, elk jaar heb je het gevoel dat er heel wat te gebeuren staat. De dreiging van het terrorisme is enorm, aanslagen zijn bijna aan de orde van de dag. Parijs, Nice, Berlijn, we kennen ze allemaal, maar vergeten ze ook weer. Wereldwijd zie je politieke veranderingen, de populistten winnen terrein. Het is heel spannend hoe dat zich ontwikkelt en waar het ons gaat brengen in 2017.

Juist in deze tijd is religie belangrijk. Belangrijk omdat ons geloof ons kan helpen om begrip voor elkaar te hebben. Want alleen met begrip voor elkaar komen we verder. Onbegrip en boosheid leiden enkel tot meer onbegrip en boosheid. Begrip kan boosheid verdrijven en daar hebben we onze religieuze én politieke leiders, van welke stroming of kleur ook, hard bij nodig. Ik wens u een fantastisch 2017 toe, met veel begrip voor elkaar. Zalig Nieuwjaar.

Theo Lam

Telefoonnummer voor:

**Ziekenzalving, ziekenzegen
en uitvaart   06 103 19 638**

PCI - Noodhulp

Heeft u om wat voor reden dan ook hulp nodig? Neem contact op met de Parochiële Caritas Instelling (PCI)
Email: pci@12apostelen.nl
www.pci12apostelen.nl

Bestuur parochie HH. Twaalf Apostelen:

J.G.M. (Harry) Scheve, pastoor; voorzitter
L.A. (Louis) van Dijk, vicevoorzitter
Mevr. M-C.E. (Charlotte) Bonga-Tulleken,
secretaris

G.A.G. (Gerard) Stolwijk RA,
penningmeester

Mevr. C.A.L.S. (Ineke) Peterse-Giesen,
portefeuille personeels- en vrijwilligersbeleid

T.J.G.M. (Theo) Lam,
portefeuille communicatie

H.G.J. (Herman) Heuver, portefeuille
gebouwen en begraafplaatsen

Contactgegevens parochie HH. Twaalf Apostelen

Pastoraal Team:

J.G.M. (Harry) Scheve, pastoor,

tel. 06 53 21 40 17

Kerkstraat 9, 7256 AR Keijenborg

Email: h.scheve@12apostelen.nl

J. (Jaap) van Kranenburg,

pastoraal werker, tel. 06 51 23 03 05

p/a Van Heemstrastraat 4; 7204 GJ Zutphen

Email: j.vankranenburg@12apostelen.nl

M.J.B. (Marga) Engelage-van Langen,

pastoraal werker, tel.: 06 29 40 53 03

p/a Van Heemstrastraat 4, 7204 GJ Zutphen

Email: m.engelage@12apostelen.nl

Secretariaat Parochie:

Mieke Degen en Magda van Ommen

Van Heemstrastraat 4, 7204 GJ Zutphen;

Tel.: 0575 711310;

dinsdag t/m vrijdag 9.00-12.00 uur

Email: secretariaat@12apostelen.nl

Assistentie Pastoraal Team:

Diaken A.J.M. (Anton) Bos

Tel.: 06 44902208

Email: a.bos@12apostelen.nl

Diaken V.Th.Th. (Theo) ten Bruin:

Tel.: 06 18581803;

Email: t.tenbruin@12apostelen.nl

Diaken G.G.M. (Günther) Oude Groen

Telefonisch spreekuur voor zieken en ouderen:

Dinsdag 18.30-19.30 uur. Tel.: 0545 272320

Email: g.oudegroen@12apostelen.nl

L.M.J.F. (Laura) van de Kam,

parochiemedewerker, tel.: 06 39639364

Email: l.vandekam@12apostelen.nl

G.J.A.M. (Gerry) Spekkink-Beunk,

parochiemedewerker, tel.: 06 47153610

Email: g.spekkink@12apostelen.nl

M.J. (Marian) Storteler-Wopereis,

parochiemedewerker, tel.: 06 11178334

Email: m.storteler@12apostelen.nl

Ora et Labora in deze tijd

Bewust leven in het heden, met vertrouwen de toekomst in

Januari, we staan aan het begin van een nieuw jaar, 2017. Kerst ligt al weer ruim achter ons, de oliebollen van de jaarwisseling zijn op, de fitness-centra zitten overvol want de aangekomen pondjes moeten er snel weer af. We kijken naar voren want voor je het weet is het weer Pasen en dan moet de boel fris en op orde zijn, van binnen (ons lichaam) en van buiten (de voorjaars schoonmaak). Daarnaast zullen we nog vaak terugdenken aan gebeurtenissen die vorig jaar hebben plaatsgevonden, bij onszelf, in het dorp of de stad, en in de wereld. Want wij mensen leven in drie dimensies: verleden, heden en toekomst.

Het verleden houdt ons vaak vast, we herinneren het ons dankbaar maar het kan ook een geweldige last voor ons zijn. Hoe ouder je wordt, hoe groter die schat aan mooie herinneringen, maar ook hoe groter die last kan zijn van al die moeilijke zaken in het verleden.

In het heden leven, daar zijn we minder goed in over het algemeen. Voor we er erg in hebben zitten we al weer met ons hoofd in dingen van toen of denken we na over dat wat er morgen of volgend jaar te gebeuren staat. Weet u wie wél goed zijn in 'leven-in-het-nu'? Kloosterlingen. Benedictus, grondlegger van de Benedictijnse traditie, schreef zijn regel: Ora et Labora, bid en werk. Bidden en werken en dat alles met je aandacht volledig gericht op wat je op dat moment doet. Ook boeddhisten zijn ware meesters in het leven, bidden, werken in-het-nu. In het heden leven blijkt veel mensen gelukkiger te maken en daarom is het aanleren daarvan in de westerse wereld al jaren een booming business. Kloosters kunnen het aantal aanmeldingen voor retraites en bezinningsdagen nauwelijks aan. In het 'nu' leren leven zonder bidden, zonder God aan je zijde, vind dan weer vruchtbare bodem in de niet aan te slepen cursussen Mindfulness en Zenmeditaties.

Toch, de toekomst, dat wat komen gaat, houdt ons over het algemeen het meeste bezig. De toekomst: we kunnen er hoopvol naar uit kijken maar het kan ons ook onzeker maken. We hebben er vaak zorgen over, zeker als we kijken naar hoe de wereld van nu er uitziet. De economische crisis is weliswaar voorbij maar een andere crisis grijpt steeds verder om zich heen: de crisis van oorlog en geweld, van terrorisme steeds dichterbij, van men-

sen op de vlucht, van de steeds verder toenemende angst voor de vreemdeling, van steeds verder om zich heen grijpende massale onvrede en boosheid, de crisis van de enorme groei van het populisme. Juist in crisistijd stellen we ons de vraag: wat hebben we nog te verwachten, hoe ziet de toekomst er uit, hoe anders zal het worden?

Er zijn grofweg twee tegengestelde manieren van vooruitkijken: het eerste noem ik maar het tragische vooruitkijken. De tegenpool daarvan is: met vertrouwen de toekomst tegemoet zien. Mensen die tragisch naar de toekomst kijken zijn mensen die in zichzelf opgesloten zitten. Ze kijken naar de wereld met een bange blik. Vroeger was alles anders en vooral beter. Toen waren er nog geen vluchtelingen die onze banen en huizen inpikken, onze kinderen speelden nog veilig op straat, mensen met een ander geloof en cultuur zijn uit op macht. En...de schuld van alles wat er gebeurt ligt bij de ander. Ze kijken naar de toekomst zonder hoop dat er een uitweg is. Ze geloven er niet meer in. En zo ontstaat onvrede, angst en vijandigheid naar anderen.

De tegenovergestelde manier van vooruitkijken is met geloof en vertrouwen. Christus leert ons om niet vanuit angst, maar vanuit vertrouwen te blijven zoeken naar het goede. Niet bang zijn, angstig wachten, geen oog meer dicht doen, op je spullen passen, je afsluiten, de ander de schuld geven, je eigen gelijk als absolute waarheid verheffen. Gelovig met vertrouwen de toekomst ingaan is vooral geduld hebben met anderen, goed luisteren naar wat de ander beweegt, óók als die ander vooral leeft vanuit onvrede en angst. Liefde, vertrouwen en barmhartigheid zijn de grote tegenpolen van angst en wantrouwen. Gelovig en vertrouwend op Hem kunnen we dit jaar verder gaan met verbindingen leggen tussen mensen en groepen in plaats van afscheiden en uitsluiten. Verbindingen leggen tussen naasten, burens, familie, parochiegenoten, asielzoekers en vluchtelingen, én tussen ons en die mensen die zich door angst en onvrede laten leiden. Samen onderweg naar een goede toekomst, bezield door ons geloof. Als dat eens waar kan zijn ... Iets voor het nieuwe jaar om ons op te richten?

Jaap van Kranenburg, pastoraal werker

Bedankt!

2016 was voor ons beiden een bijzonder jaar, midden in ons rouwproces na het verlies van onze dierbare echtgenoten Berrie Peters en Roelina Engelage leerden wij elkaar kennen. De liefde die opbloeide hebben wij ervaren als een godsgeschenk. En we durven samen verder te gaan op onze levensweg. In onze trouwkaart hebben wij het als volgt verwoord:
In liefdevolle herinnering aan Berrie Peters en Roelina Engelage zonder wie wij niet de mensen zouden zijn geworden die wij nu zijn, beamen wij vol verwondering en dankbaarheid wat ons in elkaar gegeven is; een leven dat in gedeelde liefde verder gaat.

Wij kijken dan ook terug op een prachtige huwelijksinzegening op 2 december jongstleden in de Christus Koningkerk te Vorden. Hartelijke dank voor alle gelukwensen, bloemen, bonnen en cadeaus die wij mochten ontvangen.

Naamswijziging

Vanaf nu is mijn naam Marga Engelage - van Langen. Mijn emailadres is: m.engelage@12apostelen.nl Het telefoonnummer is ongewijzigd: **06 29 405 303**

Marga Engelage-van Langen, pastoraal werker

Bijzondere jubileumviering pastor Ed Wassink

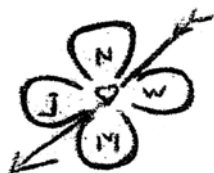
Zondag 27 november, eerste zondag van de Advent, herdacht pastor Ed Wassink in een speciale Eucharistieviering zijn 12,5 jarig priesterjubileum. De jubilaris, geboren en getogen Zutphenaar, vierde dat in een volle St. Jan te Zutphen.

Naast misdienaars, lector, diaken en concelebranten liepen bij de intocht ook Ed's vier kleinkinderen mee. Zij droegen een brandende kaars, het symbool van het licht dat centraal stond in de viering. De eerste kaars op de Adventskrans geeft *licht*, in zijn visioen ziet Jesaja ons *wandelen in het licht* van de Heer (Jesaja 2, 1-5) en Paulus schrijft in zijn brief aan de Romeinen dat we ons moeten *wapenen met het licht* (Romeinen 13, 11-14).

In zijn welkomstwoord memoreerde Ed natuurlijk zijn priesterwijding op 5 juni 2004 in de Sint Catherinakathedraal te Utrecht. Maar in dat jaar werd ook de St. Jan, na restauratie, opnieuw ingewijd door Kardinaal Simonis, waarbij Ed als diaken aanwezig was. Twee weken later vierde Ed zijn Eerste H. Mis in diezelfde St. Jan.

De concelebranten waren pastoor Harry Scheve en twee jonge pastores die Ed begeleidt, Pascal Huiting en Johan Rutgers. Ook zijn vriend diaken Jan van Heugten ging mee voor. Een speciaal woord van

welkom was er voor het project-koor met enthousiaste zangers uit de verschillende geloofsgemeenschappen.

Juist Nu Ware Moed!

Juist Nu Ware Moed

Aanwezigen kregen een heel bijzonder kijkje in het leven van Ed en zijn familie. De familiespreuk *Juist Nu Ware Moed*, door Ed's vader ontworpen op een klavertje vier, werd door Ed in zijn overweging toegelicht. Deze spreuk heeft hem de kracht gegeven om door te gaan tijdens moeilijke momenten in zijn leven,

bijvoorbeeld als zijn gezondheid hem in de steek liet.

Dat de spreuk ook in vele andere situaties op andere personen betrekking kan hebben, kon men lezen in het liturgieboekje. Daarin waren de foto's van personen opgenomen die Ware Moed hebben getoond: Malala Yousafzai, Nelson Mandela en de tankman op het plein van de Hemelse Vrede.

Op speciaal verzoek van Ed werden er enkele liederen gezongen, waarmee hij was opgegroeid. Deze liederen kwamen uit de bundel 'Johannes de Heer': **Als g'in nood gezeten, Veilig in Jezus' armen en Heer, ik hoor van rijke zegen.**

Voor vele aanwezigen een verrassing, maar volledig passend in deze persoonlijke, hartverwarmende viering. En natuurlijk wilde Ed iedereen, ondanks vele tegenslagen, laten delen in zijn optimisme. Bij het verlaten van de kerk kregen alle kerkgangers een persoonlijk cadeautje in de vorm van een lucifersdoosje beplakt met twee afbeeldingen van zijn geliefde St. Jan. Aan de bovenkant een afbeelding van een raam onder de toren met de tekst: *Liever een lichtje aansteken dan de duisternis vervloeken* en aan de onderkant van het lucifersdoosje een afbeelding van een detail van een nis met het Christusteken. Daarbij kreeg iedereen een herinneringskaart met o.a. het gedicht 'Wees niet bang...' van Freek de Jonge. Beide aandenkens werden uitgedeeld door Ed's kinderen en kleinkinderen.

Na afloop van de viering was er een drukbezochte receptie. Velen schudden Ed de hand, dankten hem voor al zijn bevologenheid in de afgelopen jaren en de mooie viering en wensten hem het allerbeste voor de toekomst.

Magda van Ommen

Dankwoord

Juist Nu Ware Moed, deze familiespreuk was de leidraad van mijn jubileumviering. Wat is er in al die jaren veel gebeurd! Tijdens zo'n viering schoot er van alles door mij heen. Mijn wijding: een geweldige tijd! Dan heerlijk aan de slag en plotseling moeten stoppen. De WAO in en ook nog lichtelijk verlamd raken en zo tot op vandaag fysiek beperkt worden. En toch nog steeds vol goede moed! Mijn volwassen kinderen en er zijn kleinkinderen, die bij velen vertederend opriepen...en dan die geweldige opkomst! Wat is het heerlijk om in zo'n overvolle kerk, met zoveel bekende gezichten, samen te zingen en te vieren. Het werd een onvergetelijke dag! Nog steeds welt er vreugde in mij op als ik eraan terugdenk! Veel dank voor alles! *Veel dank aan iedereen! "Ga met God en God zal met je zijn!"*

Ed Wassink

Van de Bestuurstafel

Kerkebalans

Traditiegetrouw staat veel van onze communicatie in de maand januari in het teken van de kerkebalans. U hebt dat aan de prachtige omslagfoto van dit nummer van Onderweg gezien en elders op deze pagina leest u een verslag van onze penningmeester. Samen met de penningmeesters van alle geloofsgemeenschappen zijn de cijfers op de rij gezet. De conclusie is dat 2015 een goed jaar is geweest, maar dat voor 2017 toch rekening gehouden moet worden met een negatief saldo.

Bijzonder woord eigenlijk, kerkebalans. Natuurlijk denken we bij dat woord direct aan financiën, maar er zit veel meer in. Is het niet zo dat het 'zoeken naar balans' voor veel mensen een uitdaging is? Balans tussen werk en privé, balans tussen aandacht voor je gezin en voor nevenwerkzaamheden, balans tussen inspanning en ontspanning en ga zo maar door. Binnen de parochie kennen we ook nog de balans tussen lokaal en gezamenlijk. In de onlangs besproken toekomstvisie van de parochie hebben we duidelijk vastgesteld dat het parochieleven bestaat bij de gratie van het leven in de geloofsgemeenschappen. De geloofsgemeenschappen staan centraal en we willen er met zijn allen alles aan doen om die levensvatbaar te houden. De locatieraden en pastoraatgroepen trekken die kar en parochiebestuur en pastoraal team proberen daarbij zo goed mogelijk te ondersteunen.

Aan de andere kant weten we dat we door als geloofsgemeenschappen gezamenlijk op te trekken verder komen. We kunnen door uitwisseling van kennis en ervaringen elkaar helpen om de geloofsgemeenschappen vitaal te houden. Soms ook kan het helpen om activiteiten gezamenlijk te organiseren die op lokaal niveau niet (meer) lukken of leidt de gezamenlijkheid juist tot nieuwe inspiratie, zoals bijvoorbeeld bij het Passiekoor. Dus ook al staat de geloofsgemeenschap centraal, het gezamenlijke kan wel degelijk toegevoegde waarde hebben. Lokaal en gezamenlijk, we zoeken voortdurend naar de goede kerkebalans. Dat neemt niet weg dat ik hoop dat de penningmeesters ongelijk krijgen met hun voorspelling voor 2017....!

Theo Lam,
Bestuurslid
Communicatie

Actie Kerkebalans: 'Mijn kerk verbindt!'

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Vanaf 2016 bestaat de parochie HH. Twaalf Apostelen, door de uitbreiding met Drempt en Brummen, uit 14 geloofsgemeenschappen. In de werkelijke cijfers over 2015 zijn de cijfers van Brummen en Drempt opgenomen, zodat deze cijfers vergelijkbaar zijn met de begroting over 2017.

De bedragen zijn x € 1.000

	2015 (werkelijk)	2017 (begroot)
Opbrengsten		
Kerkebijdragen (Actie Kerkebalans)	379	365
Overige bijdragen	273	220
Bijdragen parochianen	652	585
Opbrengsten bezittingen / beleggingen	403	395
Opbrengsten begraafplaatsen	118	110
	-----	-----
	1.173	1.090
	-----	-----
Uitgaven		
Persoonskosten	399	370
Kosten onroerend goed	390	360
Kosten eredienssten	58	60
Kosten pastoraat	57	60
Bijdragen	132	135
Beheerskosten	100	110
Kosten begraafplaats	26	25
	-----	-----
	1.162	1.120
	-----	-----
Opbrengsten minus uitgaven	11	-30
	-----	-----

Het jaar 2015 is een financieel goed jaar geweest hetgeen direct samenhangt met een hogere opbrengst uit begrafenissen en hieraan gekoppelde collecten. Deze opbrengst ligt € 40.000 hoger dan begroot en ook hoger dan in 2014.

Voor 2017 wordt ingezet op nagenoeg gelijkblijvende opbrengsten uit de Actie Kerkebalans. Voor de overige opbrengsten wordt rekening gehouden met een daling als gevolg van met name minder begrafenissen en hieraan gekoppelde opbrengsten uit collecten. Verder zal het lagere aantal vieringen ook effect hebben. Voor de opbrengsten uit bezittingen en beleggingen wordt uitgegaan van het gemiddelde van de laatste vijf jaar.

Uw bijdrage aan de Actie Kerkebalans, hoe klein of groot deze ook is, laat zien dat u betrokken bent bij onze parochie en meer specifiek bij uw geloofsgemeenschap. Uw bijdrage geeft onze parochie, uw geloofsgemeenschap de mogelijkheid om verbinding te maken met mensen om zo een bijdrage te leveren aan een betere wereld.

Dank voor uw betrokkenheid!

Gerard Stolwijk,
penningmeester

KERK + BALANS.nl
2017

Joseph Wissink uit Vorden ontvangt Willibrordplaquette

Tijdens de platformavond op 24 november jongstleden heeft pastoor Harry Scheve namens het Aartsbisdom een Willibrord-plaquette uit mogen reiken aan Joseph Wissink. De plaquette is ingesteld in 2001 en wordt uitgereikt aan gelovigen die binnen de kerk op vrijwillige basis belangrijke functies hebben en betekenisvolle, meer dan gewone verdiensten verrichten voor de lokale kerkgemeenschap.

De onderscheiding bestaat uit een bronzen plaquette, een

door de aartsbisschop ondertekende oorkonde en een bijbehorende draagspeld. Op de plaquette staat St. Willibrord afgebeeld, als eerste bisschop van de Friezen. Willibrord was een Ierse monnik die in het jaar 690 als missionaris naar Nederland kwam. Hij werd in Rome in 695 door paus Sergius gewijd tot 'aartsbisschop onder de Friezen'. Op de plaquette staat Willibrord als bisschop en draagt een mijter en een staf. Ook is het pallium te zien, de witte band om de schouders, voorzien van zwarte kruisjes. De paus schenkt het pallium jaarlijks aan alle aartsbisschoppen die hij in de voorafgaande twaalf maanden heeft benoemd. Linksboven op de plaquette staat de naam St. Willibrord en rechtsboven staan de namen van twee belangrijke plaatsen in het leven van Willibrord: Utrecht, zijn eerste standplaats als bisschop van de Friezen en Echternach, de plaats waar hij gestorven is en begraven ligt. Er staan tien medebroeders afgebeeld op het brons. Acht zitten, in twee groepjes van vier, op een rij (zoals in koorbanken in een klooster) en vooraan zijn twee monniken bezig met schrijfwerk. Dat het hier om monniken gaat, is te zien aan hun pij.

Deze eervolle onderscheiding wordt maar zelden uitgereikt en als het gebeurt, dan meestal op voordracht van een van de geloofsgemeenschappen. Dit keer heeft het parochiebestuur, volledig gesteund door het pastoraal team, de voordracht gedaan. Joseph stond aan de basis van ons parochieblad *Onderweg* en heeft al jarenlang een onwaarschijnlijk grote bijdrage geleverd aan de realisatie van boekjes, folders, website en tal van andere zaken op het gebied van drukwerk en communicatie. De onderscheiding is meer dan verdiend en het pastoraal team en parochiebestuur feliciteren hem nogmaals van harte!

Theo Lam

Van het bestuur van de PCI

Het jaar 2016 zit er al weer op. Als bestuur hebben we zeven keer vergaderd en zijn we twee keer met de werkgroepen van de verschillende locaties bijeen geweest.

De laatste vergadering in Vorden met de werkgroepen was een thema bijeenkomst. Het onderwerp diaconie en Caritas is uitvoerig besproken. Onze pastoor en de diaconaal medewerker Harry Scharrenborg hebben hun visie op het thema uitvoerig verteld. De rol en functie van diaconie in onze parochie wordt steeds belangrijker. Onze nieuwe pastoor wil daar graag meer inhoud aan gaan geven en zal de komende tijd organisatorisch diaconie in het team onder gaan brengen. Voor de Caritas is dit ook belangrijk. Ons werk en onze doelstelling moeten goed bekend en ingebed worden in de lokale gemeenschappen, overheden en maatschappelijke organisaties.

Je ziet vaak wel armoede en soms wordt je er ook daadwerkelijk mee geconfronteerd. Toch blijft het voor de lokale vertegenwoordigers van de PCI vaak moeilijk om armoede "op te sporen" en hulp aan te bieden aan wie daar behoefte aan heeft.

Het bestuur van de PCI gaat het komend voorjaar samen met de werkgroepen een nieuw beleidsplan vaststellen. Op basis van het nieuwe beleidsplan hoopt het bestuur dat er nieuwe lokale initiatieven ontstaan in het kader van armoedebestrijding. Doordat armoede in onze maatschappij nog steeds een taboe is komt met name in de plattelandsgemeenschappen het vaak niet naar boven. Mensen schamen zich misschien en willen binnen een gemeenschap geen "stempel". Dat begrijpen we als Caritas volkomen, maar wil je uit een dergelijke situatie komen dan kan de Caritas wellicht in advies en daad (financiële steun) hulp bieden. Het leven wordt er minder zorgelijk door en dat biedt nieuw perspectief.

Als u ideeën hebt en initiatieven wilt ondernemen in het kader van de armoedebestrijding kun u altijd contact opnemen met de leden van de plaatselijke werkgroep. Via de website van de Caritas – www.pci12apostelen.nl – kunt u de contactpersonen vinden.

In de begroting voor 2017 is ruim 56.000 euro opgenomen voor individuele hulpverlening en gemeenschapsofbouw. Dit bedrag is in het verleden wel eens hoger geweest, maar door de lage rentestand brengt het vermogen minder op. Donaties, hoe klein ook, zijn daarom erg welkom. Omdat de Caritas een zogenoemde ANBI status heeft, zijn giften voor de belasting aftrekbaar. Hierover kunt u ook meer lezen op onze website. De jaarrekening 2015 is door een eenmalige boekwinst afgesloten met een positief resultaat.

De financiën blijven alle aandacht van het bestuur vragen. Eenmalige opbrengsten maken dat de uitgaven voor armoedebestrijding nog ongeveer op hetzelfde niveau kunnen worden voortgezet. Financieel wil het bestuur de armoedekosten bij voorkeur bekostigen uit structurele inkomsten, maar incidenteel kan daarvan worden afgeweken. Zogauw het beleidsplan is vastgesteld zullen wij u in een volgende *Onderweg* informeren.

Het bestuur wenst iedereen een voorspoedig en gezond 2017, waarin samengewerkt wordt aan het voorkomen en verhelpen van armoede.

Theo Venneman,
Voorzitter

Toekomstvisie parochie: Gaan onze kerken dicht? Anderhalf jaar later.....

Het denken over de toekomst is niet eenvoudig. Toch, als je wilt voorkomen dat je alleen maar kunt reageren op wat je overkomt, moet je het doen. Dan kun je immers maatregelen nemen en de ontwikkelingen, zo goed en zo kwaad als het gaat, sturen in de richting die jij wilt dat ze gaan. Gebaseerd op dat uitgangspunt hebben parochiebestuur en pastoraal team de locatieraden en pastoraatgroepen van de veertien geloofsgemeenschappen van onze parochie gevraagd na te denken over de toekomst van hun geloofsgemeenschap en van de parochie als geheel. Tijdens een bijeenkomst op 28 november jongstleden waarbij vertegenwoordigers van geloofsgemeenschappen, team en bestuur aanwezig waren werd intensief gesproken over een heel aantal facetten van de toekomst van het katholieke leven in onze regio. Hier een kort overzicht.

De discussie begon anderhalf jaar geleden met een bijeenkomst in de Emmanuëlkerk in Zutphen naar aanleiding van vragen die in verschillende geloofsgemeenschappen leefden over mogelijk kerksluitingen in de toekomst. Naar aanleiding van die bijeenkomst is in oktober van dat jaar door pastoor Harry Scheve aan de geloofsgemeenschappen gevraagd om een beeld te schetsen van verwachtingen en plannen voor de komende vijf jaar voor de eigen geloofsgemeenschap. Hierbij kwamen de bekende onderwerpen vrijwilligers, gebouwen, kerkbezoek en financiën aan de orde. Er werd gevraagd om een doelstelling te formuleren voor de komende vijf jaar en een plan van aanpak om die doelstelling te realiseren. Bovendien werd gevraagd naar de rol die het parochiebestuur daarbij zou kunnen spelen. Moeilijke maar belangrijke vragen waarmee de verschillende geloofsgemeenschappen elk op hun eigen wijze aan het werk zijn gegaan. Het resultaat was een stapel rapporten die, uiteraard, in diepgang en omvang enorm van elkaar verschilden maar vooral indruk maakten

door de hoeveelheid werk die er in was gestopt en de passie die uit de meeste van die rapporten sprak. Desalniettemin zijn in een aantal gevallen nog wat aanvullende vragen gesteld, waarop ook antwoorden zijn gegeven die zijn meegenomen in het totaal overzicht van de toekomstvisie van onze parochie.

Op 28 november presenteerde Theo Lam, mede namens Piet-Hein Cremers die bij het project betrokken was en het pastoraal team en parochiebestuur, de bevindingen. Zonder hier alle details weer te kunnen geven bleek dat vrijwel alle geloofsgemeenschappen er goed voor staan voor wat betreft de gebouwen en dat de verwachting is dat het vrijwel overal lukt om de komende vijf jaar het kerkbezoek, de financiën en het aantal vrijwilligers op niveau te houden. Er zijn echter ook zorgen. Met name de toenemende gemiddelde leeftijd van de vrijwilligers wordt vrijwel overal als een knelpunt gezien en is één van de grootste zorgen in de komende jaren. Een aantal geloofsgemeenschappen noemde ook andere spe-

cifieke punten waar zij de komende jaren problemen verwachten. Afhankelijk van de aangegeven punten zal het pastoraal team of het parochiebestuur daarover met de geloofsgemeenschap in gesprek gaan.

Concluderend werd gesteld dat het initiatief veel los heeft gemaakt en in werking heeft gezet. Het uitgangspunt van de toekomstvisie blijft de eigen geloofsgemeenschap, bij voorkeur werkend vanuit een eigen kerk. We willen er alles aan doen om dat te behouden al staat natuurlijk niet vast of dat ook lukt. Daarbij denken we dat het belangrijk is aandacht te geven aan dat wat we als geloofsgemeenschappen op cluster- of parochieniveau samen kunnen doen. Op basis van de opgeschreven toekomstvisies zijn in de verschillende geloofsgemeenschappen diverse initiatieven ontstaan. Dat is ook precies wat de bedoeling is. De parochie bestaat uit geloofsgemeenschappen en daar is het waar de activiteit moet plaatsvinden. Het pastoraal team en het parochiebestuur ondersteunen daarbij waar nodig en mogelijk. Zij zullen soms zelf het initiatief nemen om dat te doen, maar stellen zich ook nadrukkelijk beschikbaar om door de geloofsgemeenschappen benaderd te worden voor ondersteuning op welke wijze dan ook, om de toekomstvisie van de geloofsgemeenschap te realiseren. Hierbij werd aangeboden dat de gegeven presentatie ook, met de erbij horende toelichting, in de individuele geloofsgemeenschappen gegeven kan worden. De avond werd in een goede sfeer afgesloten, waarbij duidelijk is dat de toekomst zeker niet alleen rooskleurig zal zijn, maar zeker wel 'de moeite waard'. En daar willen we met zijn allen, op lokaal en op parochieel niveau hard aan werken.

Huub Winkeler en Theo Lam

Er is geroepen...

Acht jaar geleden belde een jonge twintiger uit Hengelo Gld. mij op om te vragen of ik zijn geestelijk begeleider oftewel zijn biechtvader wilde worden. Johan Rutgers had al een paar keer verkering gehad, hield van heavy metal, had in de gezondheidszorg gewerkt en wilde nu priester worden. Kortom: een boeiend mens om de toekomst mee tegemoet te gaan. Eerst ging Johan naar het Ariënskonvikt in Utrecht.

Zo jong en onervaren als hij was vond hij dat iedere pastor 24 uur per dag, 7 dagen per week, voor iedereen beschikbaar moest zijn. Die mening herzag hij echter al gauw... maar toch mooi dat idealisme! Later moest hij zijn opleiding vervolgen aan De Tiltenberg, een seminarie in Vogelenzang. Een zware tijd voor hem en hij was blij toen die periode er op zat. In die jaren onderzocht hij ook het leven als Norbertijn of Cisterciënzer. Maar er zat geen kloosterling in hem. Tijdens zijn stage bleek dat Johan het best tot zijn recht komt in een grote stad. Een inloophuis is aan hem welbested. Zelfs daar raakt hij in gesprek over God en geloof. Dat kan hij. Ook het individueel pastoraat ligt hem goed.

Als geestelijk begeleider heb ik vaak met

Johan gesproken over zijn roeping, zijn geloof, zijn inzet en zijn levensstaat. Er is in die veilige setting alle ruimte om wat dan ook ter sprake te brengen. Zo kan iemand leren bewuste keuzes te maken, confrontaties aan te gaan en alles goed te doordenken. Op die manier kan iemand uitgroeien tot een bewust persoon, die werkelijk beseft geroepen te zijn tot het priesterschap. Daar is Johan helemaal naar toegroeid en het is prachtig te zien hoe hij na de intensieve retraites waarin ik hem mocht begeleiden, voluit "Ja" heeft durven zeggen tegen het diaconaat en het priesterschap.

Bij de diakenwijding legde zijn moeder liefdevol zijn liturgische kleding om. Bij zijn priesterwijding was het mijn beurt hem te kleden met stola en kazuifel. Een onvergetelijk moment! De geestelijke begeleiding is daarmee echter niet voorbij. We gaan samen door om ervaringen door te spreken, ruggespraak te houden en feedback te geven. Recentelijk heeft Johan bijvoorbeeld in een ziekenhuis een ernstig zieke baby van vrienden gedoopt. Na het overlijden van de baby heeft hij zorg gedragen voor de begrafenis en was hij er voor de ouders. Johan heeft in de afgelopen jaren een enorme groei doorgemaakt en is werkelijk een prachtig mens geworden. Zijn opleiding en levenservaring hebben facetten in zijn leven tot ontwikkeling gebracht die hij nu met vrucht kan inzetten! Hij is een echt mensen-mens die op dit moment zijn kwaliteiten inzet in een Sallandse parochie. Spiritueel gezien gaat Johan's belangstelling uit naar de mystiek van

Meister Eckhart en Hadewych. De spreuk van Hadewych, "De minne is al", is zelfs één van zijn levensmotto's geworden. Maar ook de Oosterse kerkvaders hebben zijn belangstelling evenals de Oosters-orthodoxe liturgie. Zijn spiritualiteit wordt echter vooral gevoed door onze Westerse kerkvader Augustinus. Op het liturgieboekje van zijn priesterwijding prijkt dan ook een tekst van Augustinus, waarin Johan zichzelf ongetwijfeld herkent: "Laat heb ik u lief gekregen, o schoonheid, zo oud en zo nieuw, laat heb ik u lief gekregen! Gij waart binnen en ik was buiten, en daar zocht ik u, en rende (...) op de schone dingen af die door u gemaakt zijn. Gij waart bij mij en ik niet bij u (...) Geroepen hebt gij, geschreeuwd en mijn doofheid doorbroken..." Nu heeft Johan gehoord én verstaan. Diegene gevonden die hem riep. De dag na zijn wijding had Johan zijn eerste feestelijke Heilige Mis in Hengelo. De kerk was prachtig versierd. Na de viering stond buiten de harmonie klaar om hem op een boerenkar muzikaal te begeleiden naar de receptie. Hengelo is blij met hun priester! Dat de Heer hem mag zegenen op zijn levensweg. Wij wensen hem daartoe alle goeds!

Ed Wassink, priester

Theo Venneman: 'Ik wil mensen graag kansen bieden'

In de verte branden de lampjes van een kerstboom terwijl ik op een donkere avond begin december naar het woonhuis van Theo Venneman in Zutphen wandel. Theo is sinds twee jaar voorzitter van de Parochiële PCI en probeert samen met de andere bestuursleden de PCI's in de verschillende geloofsgemeenschappen zo goed mogelijk te ondersteunen. Hij heet me welkom in zijn gemoedelijke woonkamer, biedt me een stoel en een kop thee aan en neemt zelf plaats op de stoel tegenover me. Hij blijkt een enthousiast mens die veel en graag vertelt over de zaken die hem bezighouden. Wat wil je als interviewer nog meer?

"Wie ik ben? Ja, waar zal ik beginnen?" zo steekt hij van wal. "Ik ben geboren in Raalte, in 1951. Ik ben de oudste zoon uit een gezin van acht kinderen. We hadden echt een fijn gezin thuis. Mijn ouders hadden geen kans gekregen om te studeren en wilden graag aan hun kinderen die kans wel bieden. Na de lagere school in Raalte ging ik naar het klein seminarie in Cadier en Keer, bij Maastricht. Daar heb ik gezeten tot 1969. Je moet weten dat dat de tijd was van het Tweede Vaticaans Concilie, een tijd waarin alles veranderde. Veel van de paters van wie wij les kregen kozen een andere levensweg, sommige traden uit. Er ontstond een beetje een gevoel dat 'het over was' en het was bepaald niet vanzelfsprekend in die tijd om verder te gaan studeren op het seminarie. Toen ik in 1969 examen deed op het klein seminarie, nam mijn vader contact met me op. De overbuurman in Raalte had mijn vader benaderd met de vraag of ik niet bij de gemeente wilde komen werken. Dat heb ik gedaan, en zo ben ik bij de gemeente terecht gekomen."

Ik hoef niet veel te vragen, Theo vertelt graag. En dat kan hij goed. Hij heeft carrière gemaakt bij de gemeentelijke overheid. Hij begon bij de gemeente in een opleidingsbaan in Raalte en is er tot zijn pensioen, 46 jaar later blijven werken. Via verschillende functies, verschillende opleidingen en verschillende standplaatsen kwam hij in 1976 in Zutphen terecht, waar hij tot mei 2015 heeft gewerkt. Op mijn vraag wat nou het leukste onderdeel was van zijn werk, is het antwoord heel helder: "contacten met mensen. Ik heb bij de gemeente veel verschillende dingen gedaan, leidinggevende functies, projectwerk met gebouwen, onderwijsaccommodaties, onderwijsveranderingen en dergelijke, werk in de politiek als forumgriffier, maar

het leukste vond ik altijd de contacten met mensen."

Als we wat verder doorpraten over zijn werk blijkt dat Theo zich met hart en ziel voor de publieke zaak heeft ingezet. Daarbij heeft zijn perfectionistische aard hem niet alleen maar voordelen opgeleverd. Naast zijn drukke dagelijkse werk deed hij namelijk ook nog het nodige vrijwilligerswerk. Hij was actief binnen de handbalwereld en zeker ook binnen de parochie Emmanuel/St. Jan, waar hij ruim tien jaar voorzitter van de PCI was. Op een zeker moment bleek dat te veel en een aantal jaren geleden is hij in een burn-out beland. En ook al vindt hij dat hij er sterker uit is gekomen, toch beschouwt hij die periode als een van de donkerste uit zijn leven. In die tijd werd ook de parochie HH. Twaalf Apostelen gesticht. Theo zou bestuurslid worden maar heeft dat afgezegd, het ging even niet. Enkele jaren later werd de draad echter weer opgepakt en toen Paul Wentink in 2014 wegging als voorzitter van de parochiële PCI en Theo

Gerard Bloemenkamp, de penningmeester, een keer tegenkwam, was het pleit snel beslecht. Theo werd voorzitter van de PCI.

"Het gaat goed met de PCI," aldus Theo Venneman. Hij is bezig een nieuw beleidsplan te maken en voelt zich geïnspireerd door de waarde die pastoor Harry Scheve zichtbaar toekent aan de diaconie. Theo: "Ik zou wel graag willen dat de mensen actiever op zoek gaan naar armoede. Vroeger wist de pastoor waar de echte armoede zat. Hij kende iedereen en wist waar hulp nodig was. Tegenwoordig is dat anders, de wereld lijkt wel anoniemer. Dat is een grote uitdaging voor de PCI's in de geloofsgemeenschappen, die uiteindelijk het werk moeten doen. Daarbij is er ook een groot verschil tussen de stad en de dorpen. De meeste armoede zit in Zutphen, maar je moet niet onderschatten hoeveel armoede ook op het platteland geleden wordt, al is dat misschien niet altijd direct zichtbaar. Als PCI willen we graag samenwerken met sociale diensten, scholen of bijvoorbeeld landbouworganisaties om armoedeproblemen in beeld te brengen en op te lossen." Langzamerhand is Theo steeds rechter op zijn stoel gaan zitten. Hij vindt het onderwerp duidelijk belangrijk. "Er zijn veel redenen waarom armoede slecht is voor mensen. En het hoeft niet, armoede kan de wereld uit. We kunnen gelijke kansen voor iedereen creëren en onderwijs is daarbij ontzettend

belangrijk. Als kinderen zonder ontbijt op school komen zijn hun kansen om uit de armoede te blijven al minder. Daar zouden we een oplossing voor moeten vinden." En daarmee is de cirkel rond. In zijn werk voor de gemeente faciliteerde Theo Venneman het onderwijs omdat hij vond dat iedereen gelijke kansen moet hebben, en als voorzitter van de PCI is het nog steeds een van zijn speerpunten. Over mijn slotvraag om zichzelf te karakteriseren moet Theo wel even nadenken. "Ik ben een bevlogen mens," zegt hij, "en ik wil echt wat aan armoede doen. Ik wil mensen graag kansen bieden." En dat lijkt me een fantastisch credo voor de voorzitter van de PCI.

Theo Lam

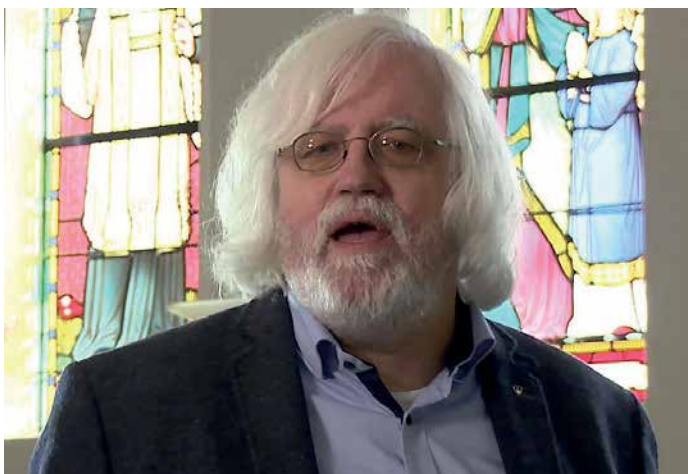

Buruma & Borgman

Een tijdje geleden werd ik door een vriend gewezen op een uitzending van Buitenhof. Daarin was de van oorsprong Nederlandse journalist/historicus Ian Buruma aan het woord over het onbehagen, de woede en de opkomst van het populisme in de Westerse wereld. Ook zoomde hij even in op Nederland. Nederland is dusdanig geseculariseerd, zei hij, dat er van georganiseerde religie nauwelijks sprake meer is. Was je vroeger arm of minder bedeed dan had je altijd nog de troost dat iedereen voor God gelijk is. Nu is het enige wat telt, de enige maatstaf, het materiële succes. In tijden van economische crisis en onzekerheden op de arbeidsmarkt zoekt de mens al gauw naar een zondebok, en die wordt dan gevonden in 'de elite' of 'de immigrant'. Populisten spelen daar op in. Dat verklaart hun succes.

Ik vond dat een interessante gedachte, de samenhang tussen ontkerkelijking en het onbehagen, de woede. Ook omdat ik kort daarvoor een boek had gelezen van de katholieke theoloog Erik Borgman. In zijn *Waar blijft de kerk* gaat hij in op de toekomst van de krimpende kerk. Ook hij zegt zoiets als Buruma: onze Westerse cultuur is geneigd mensen te zien als zelfstandige wezens, die misschien soms heel even iemand anders nodig hebben. De christelijke traditie zegt het omgekeerde: wij zijn per definitie van elkaar afhankelijk. We vervullen op verschillende momenten verschillende rollen; dat is onze dienst aan elkaar. Onze samenleving zegt dat wie verliest een loser is, dat verliezen niet mag. Maar als de kerk zich spiegelt aan iemand wiens leven in menselijke zin uiteindelijk misloopt, dan kunnen we succes niet net zo definiëren als andere organisaties dat doen. Het christendom gelooft dat ook een beschadigd leven een goed leven kan zijn. Het is erg gebroken te zijn, maar zelfs daarin ben je niet verlaten. Dat kan in onze cultuur niet vaak genoeg gezegd worden. Daarom kunnen we niet ophouden kerk te zijn, aldus Borgman. Borgman pleit dan ook voor een kerk die tegengas geeft aan de huidige geïndividualiseerde samenleving waarin alleen het materiële lijkt te tellen. Een kerk dus waarin een ieder die dat zou willen zich kan laven aan het mysterie Gods, de vrede van Christus en onderlinge saamhorigheid. Deelgenoot kan zijn van dat totaal andere rijk dan het wereldse. En, bedenk altijd ook, zo zegt Borgman, dat een kerk zonder succes ook kerk is. De kerk blijft sacrament, net zoals God blijft, ook als mensen niet meer in hem geloven. Er is wel degelijk een toekomst voor de kerk. Een kleine kerk misschien, maar één die het zout der aarde kan zijn. Buruma en Borgman gaven me nieuwe inzichten.

Hans Limbeek

Erik Borgman

Einde nauwkeurige adressenadministratie nabij?

De overheid wil stoppen met de regeling die het bijhouden van adreswijzigingen in kerkelijke administraties mogelijk maakt. Omdat dat het werk van de secretarissen van de geloofsgemeenschappen in de toekomst heel veel moeilijker gaat maken, vinden we het belangrijk om te proberen die verandering te voorkomen. Wij vragen u daarom uw mening over het wetsvoorstel te geven via de website www.internetconsultatie.nl.

Het is een enorme taak om het adressenbestand van de geloofsgemeenschappen op orde te houden. Uiteraard treden er voortdurend veranderingen op in dat bestand omdat mensen nu eenmaal af en toe een ander adres krijgen. Tot op heden is het zo geregeld dat als bij de gemeente een adreswijziging bekend is, dat wordt doorgegeven aan SILA, de Stichting Interkerkelijke Leden Administratie. Langs die weg kunnen kerkgenootschappen en daarmee ook onze eigen geloofsgemeenschappen hun adressenbestand actueel houden. SILA heeft een slim systeem waarbij de privacy van de mensen geborgd is en dat voorkomt dat adressen van leden van kerkgenootschappen verloren gaan. Als bijvoorbeeld een oudere parochiaan verhuist naar een verpleeghuis en niet in staat is om zelf een adreswijziging aan de parochie door te geven, krijgt de parochie straks niet meer automatisch via SILA te horen waar hij of zij nu woont. Daardoor zou het contact met de parochie helaas verloren kunnen gaan. Hetzelfde geldt natuurlijk ook als jonge mensen vergeten een adreswijziging naar de parochie te sturen. Door deze wetswijziging en de daaruit voortvloeiende mogelijke verslechtering van het adressenbestand ontnemen we mensen keuzevrijheid. Als parochianen niet meer via het adressenbestand voor de parochie bereikbaar zijn en voor onze activiteiten uitgenodigd kunnen worden ontvalt hen de keuze om al of niet deel te nemen aan die activiteiten. En dat zou erg jammer zijn.

Het wetsvoorstel is al door de Tweede Kamer aangenomen, maar moet nog door de Eerste Kamer worden bekrachtigd. Wellicht is dit echter te voorkomen op basis van informatie uit de internetconsultatie. U kunt uw mening hierover tot 3 februari aanstaande geven door naar www.internetconsultatie.nl te gaan. Daar staat een hele rij wetsvoorstellen en regelingen, waarbij het nu gaat om 'Wijziging besluit BRP ivm verkorten inschrijftermijn vreemdelingen ea'. Onderdeel van deze wijziging is de SILA regeling. Als u doorklikt op deze wijziging wijst de rest van de procedure zich vanzelf. Meer informatie kunt u vinden op de brieven die achter in de verschillende kerken liggen en op het internet, onder andere op de website van het bisdom.

Namens het pastoraal team en het parochiebestuur
Harry Scheve, pastoor

Bisdombedevaart naar Fatima en Lissabon

Van 10 t/m 15 juni 2017 pelgrimeert het Aartsbisdom naar Fatima en Lissabon (Portugal). In Fatima verscheen Maria zes keer aan de herderskinderen Francisco en Jacinta Marto en hun nichtje Lucia dos Santos. In 2017 is de 100ste verjaardag van deze verschijningen. Naast het bijwonen van de plechtigheden in Fatima is er tijd om de omgeving te verkennen, onder meer met het lopen van de Kruisweg en een bezoek aan de geboortehuisjes van de herders-

kinderen. De 12de en de 13de van de maand zijn in Fatima de hoogtijdagen, want dan worden de verschijningen van Maria herdacht. Het bedevaartsoord stroomt die dagen vol met gelovigen uit verschillende landen, die 's avonds meelopen in een grote lichtprocessie, waarin het Mariabeeld uit de Genadekapel wordt megedragen. Op de 13de wonen de pelgrims de indrukwekkende plechtige Eucharistieviering op de Esplanade bij.

Maar niet alleen Fatima staat op het programma, ook Lissabon maakt onderdeel uit van deze bedevaart. Ook staat tijdens deze pelgrimage een eendaagse trip naar het plaatsje Tomar gepland, waar een bezoek gebracht wordt aan het indrukwekkende Convent van Christus. Dit middeleeuwse Tempeliersklooster staat op de Werelderfgoedlijst van UNESCO.

Exacte reisinformatie en prijzen worden bekend gemaakt via www.aartsbisdom.nl/bedevaarten en www.vnb.nl. Meer informatie: de heer Ben Lokate, tel.: 030 2361570, email: lokate@aartsbisdom.nl

Bedevaartreis naar Lourdes 2017

In mei 2017 hopen wij weer met een groep uit onze parochie op bedevaart naar Lourdes te mogen gaan. Wij gaan op pelgrimage per vliegtuig van dinsdag 9 t/m zondag 14 mei 2017.

In Lourdes, waar wij zullen verblijven in een prima hotel, gaan wij de verschillende Heiligdommen bezoeken. Uiteraard komen wij bij de Grot om Maria een groet te brengen en bezoeken we de Rozenkransbasiliek. Op het programma zal ook de rondwandeling door Lourdes staan. Hoogtepunten zijn de Internationale Hoogmis in de Pius X Basiliek en de Lichtprocessie.

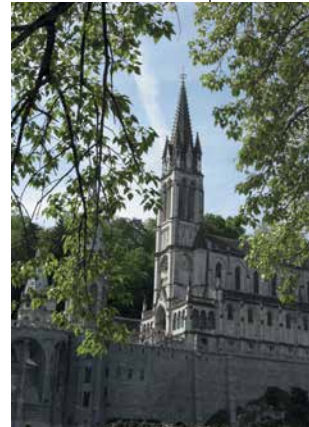
Op dinsdag 14 februari 2017 zal er een informatieavond gehouden worden in de parochiezaal van de Christus Koningkerk, Het Jebbink 8 te Vorden. De bijeenkomst begint om 19.30 uur en geeft informatie over de reis, verblijf en programma. Tevens is daar het begeleidingsteam aanwezig om uw (medische) vragen te kunnen beantwoorden. Deze bijeenkomst is uiteraard geheel vrijblijvend. Om deze pelgrimage te laten vertrekken dienen er zich minimaal 15 deelnemers aan te melden uit onze parochie. Natuurlijk zijn ook niet-parochianen van harte welkom.

Voor verdere informatie verwijzen wij naar Paulien van Helvoirt, email: paulien0908@live.nl. U kunt zich via dit emailadres ook opgeven voor de informatieavond.

Voor telefonische informatie kunt u terecht bij Huub Winkeler, tel. 06 5370 9893.

Het begeleidingsteam Lourdesreis:

Riekje Rijk, Annie Reekers, Paulien van Helvoirt, Huub Winkeler, Jose Bosman en Trees Beumer

Ernest Koers speelt al 62 jaar op kerkorgels

Op 27 november werd aan het eind van de Eucharistieviering in de Christus Koningkerk in Vorden aan organist Ernest Koers een onderscheiding in goud van de Nederlandse Sint Gregoriusvereniging uitgereikt, omdat hij zich al 62 jaar zeer verdienstelijk heeft gemaakt met orgelmuziek ten dienste van de liturgie. De onderscheiding werd uitgereikt door pastoor Scheve.

Op zijn vijftiende jaar is Ernest Koers al begonnen als organist in Lochem. En nu is hij al jaren vaste organist van het Gemengde Koor in Keijenborg en het gemengde koor Canteamus Domino in Vorden. Daarnaast heeft hij in al die jaren bijna alle orgels bespeeld van kerken binnen onze parochie HH. Twaalf Apostelen en ook daarbuiten.

Vijftig jaar geleden zong het koor van Ruurlo bij zijn huwelijk, hij was daar toen de organist. Jarenlang was hij ook de vaste organist in Gaanderen, maar hier werd hij gedwongen te stoppen vanwege sluiting van

de kerk aldaar. Iedere zondagmorgen of op zaterdagavond begeleidt hij de koren tijdens de liturgie en vaak staan er twee vieringen op het programma.

Bij de volkszang is hij in Vorden aanwezig om dit te begeleiden op het orgel. Hij is ook de vaste organist van het Dameskoor van Vorden welke de bijzondere diensten verzorgd als uitvaarten, huwelijken, ziekenzalving en de Allerzielenvieringen.

Tussendoor kunnen alle buurtgeloofsgemeenschappen een beroep op hem doen wanneer ze een organist nodig hebben. De geloofsgemeenschap in Vorden heeft het voortouw genomen voor deze onderscheiding, maar de hele parochie is de heer Koers zeer erkentelijk voor zijn jarenlange inzet en deze onderscheiding is dan ook zeer op zijn plaats.

Ernest, namens alle koorzangers heel hartelijk bedankt.

Ria van der Linden

Herdertjestocht in Vorden: een groot succes!

Voor de tweede keer werd er in Vorden een Herdertjestocht gehouden, een dag voor Kerstavond, op vrijdag 23 december. Deze, door de Raad van Kerken gesteunde, Herdertjestocht werd georganiseerd door de Christus Koningkerk, de Nederlandse Hervormde Kerk en de Geformeerde Kerk. Een groot aantal vrijwilligers hebben er voor gezorgd dat meer dan 600 kinderen, ouders en grootouders konden genieten van een prachtig verlichte tocht langs, voor velen, bekende taferelen uit het Kerstverhaal.

De start was in de Christus Koningkerk, waar het koor Inspiration zorgde voor een mooie Kerstsfeer met hun kerstliederen. Men vertrok in groepen van circa 30 personen langs de met kaarsen aangegeven route.

Een combinatie van het verleden en de huidige tijd gaf een juist beeld van de actualiteit van het eeuwenoude Kerstverhaal. Na ruim een uur gelopen en stil gestaan te hebben bij onder andere Jozef, de (moderne) timmerman, de prachtige engelen en de overvolle herberg eindigde de tocht bij de levende Kerststal met Jozef, Maria en natuurlijke de levende have: een ezel en een aantal schapen. In de Hervormde Kerk was er warme chocolademelk, koffie en koek om weer op temperatuur te komen. Saxofoonmuziek zorgde voor een gemoedelijke atmosfeer. Alle kinderen kregen onder meer het Kerstboekje over het hondje Astra mee.

Het is wel duidelijk geworden, dat de gekozen opzet van deze Herdertjestocht een "blijvertje" mag worden genoemd. De organisatoren en alle vrijwilligers, die de vele rollen speelden uit het kerstverhaal, hadden eer van hun werk!

Huub Winkeler

Frans Oesterholt uut Grolle 25 jaar dirigent van het kerkkoor Ruurlo

Op zondag 15 januari jongstleden werd in de H. Willibrordkerk van Ruurlo, in aanwezigheid van zijn echtgenote, dochters en verdere familie het heuglijke feit gevierd dat Frans Oesterholt al vijfentwintig jaar dirigent is van het kerkkoor. Pastoor Harry Scheve huldigde Frans tijdens een bijzonder feestelijke viering, waarvan de gezangen door de jubilaris zelf waren uitgekozen. Frans is een geweldige dirigent, hij is vakbekwaam, altijd rustig en zeer geduldig bij het instuderen van nieuwe gezangen. Daarnaast werkt hij prima samen met onze organiste Wil Kok en met de solisten in het koor en zingt hij zelf ook regelmatig solo. Hij weet zijn doel altijd te bereiken, ook al moet hij er een jaar of langer over doen..... En als het dan zover is, zijn zijn woorden: "Ik durf jullie nu wel los te laten!" Frans heeft het koor beslist op een hoger niveau gebracht, wat een grote verdienste is. Hij is echt een geweldige dirigent, waar we trots en zuinig op zijn! Na afloop van de viering was er – onder het genot van een kop koffie met verrassing – gelegenheid de jubilaris te feliciteren. Hiervan werd uiteraard massaal

gebruik gemaakt. Tenslotte werd Frans, met een speciaal daarvoor door het koor zelf gecomponeerd lied, door zijn koor toegezongen. Al met al zien we als koor terug op een bijzonder geslaagde jubileumviering van onze dirigent!

*Namens het RK Gemengd Koor Ruurlo
André Huitema*

Het vierjarige jongetje vroeg aan de herbergier waarom hij zo onaardig was tegen Jozef en Maria die geen overnachtingsplaats kregen in de herberg. "Ach," zei de herbergier, "joh, het is niet echt hoor. Ik speel het maar, die boze herbergier."

Iets verderop volgde een korte stop bij een groot scherm, waar men via een beamer foto's liet zien van de vluchtelingen uit Syrië op hun tocht over zee naar Europa. Hetzelfde jongetje vroeg toen aan zijn moeder of al die mensen ook toneel speelden. Helaas moest zijn moeder uitleggen dat dat zeker niet zo was. De parallel tussen het kerstverhaal en onze huidige tijd is nog steeds schrijnend.

Emmanuel / H. Johannes de Doper Zutphen

Tengnagelshoek 10a, 7201 NE Zutphen, 0575-527080, info@stjan-emmanuel.com

Secretariaat: dinsdag 9.00-11.00 uur.

Rekeningnr.: NL76INGB0000887463

t.n.v. RK GG St. Jan Emmanuel

Redactie: scpellemans@hotmail.com

Locatieraad

Berry Wessels, voorzitter, 520318; Ben van der Krabben, secretaris, 529137; Herman Veldscholten, penningmeester, 06 49683822; Herman Heuver, gebouwen, 521320

Pastoraatgroep

vacatures

Dank!

Graag willen we allen die het afgelopen jaar op welke manier dan ook (kosters, koren, misdienaars en alle andere vrijwilligers), hebben bijgedragen aan het functioneren van onze geloofsgemeenschap hartelijk danken voor hun inzet. We wensen u voor het nieuwe jaar al het goeds en een goede gezondheid toe. We hopen ook in dit nieuwe jaar op uw inzet te mogen rekenen.

Namens de locatieraad, Berry Wessels

Kerkledenadministratie

Hoe zou men in de 13e eeuw (bouw St. Jan) en later vastgelegd hebben wie er deel uitmaakte van de plaatselijke geloofsgemeenschap? Moest je jezelf aanmelden of ging de pastoor op pad om zieltjes te winnen en dat hij dit dan noteerde? Van mijn eigen jeugd herinner ik mij dat mijn ouders een bank hadden in de kerk, waar jaarlijks voor betaald werd. Als je niet in je eigen bank zat en de meneer (met een blauwe sjerp om) je snapte moest je alsnog plaatsgeld betalen. Blijkbaar wist hij precies bij welke familie je hoorde en waar hun bank was in de kerk. Dit zal wel in een kaartenbak bijgehouden zijn. Geld heeft altijd een rol gespeeld in de kerk. De kaartenbak is al lang verleden tijd en vervangen door een computerprogramma. Uiteindelijk wil je als organisatie/parochie weten wie je leden zijn omdat er naast persoonlijke inzet ook een financiële bijdrage nodig is.

Van de geloofsgemeenschap St. Jan-Emmanuel wordt al jaren beweerd dat het aantal leden/parochianen ruim 10.000 personen betreft. Voor de locatieraad was dit aanleiding om na te gaan in hoeverre dit nog actueel is. Twee jaar geleden is hiervoor een nieuw programma "Navigation" in gebruik genomen, echter dat moesten we ons nog eerst eigen maken. De dames van het secretariaat hebben hiervoor een cursus gevolgd. Vervolgens

afgesproken dat een van beiden zich hier vooral mee bezig zou houden, zodat het reguliere werk ook door zou gaan. Naast de extra uren op het secretariaat is er thuis nog veel meer tijd ingestoken en groeide daarmee het enthousiasme om invulling te geven aan de vraag: Hoeveel leden telt de geloofsgemeenschap nu werkelijk? De verschillende bestanden die beschikbaar waren resulteerden uiteindelijk in 6000 adressen. Daarvan zijn 1300 adressen waar het parochieblad bezorgd wordt, dat bestand wordt al vele jaren goed bijgehouden. Er is toen besloten om bij 4700 adressen een brief te bezorgen, met de vraag om aan te geven in hoeverre de geadresseerde zich nog betrokken voelt bij de geloofsgemeenschap (parochieblad/kerkbijdrage). Hier zijn zo'n 500 reacties op binnen gekomen, variërend van: geadresseerde al lang overleden, verhuisd of adres onbekend. Deze adressen zullen verwijderd worden uit het ledenbestand. We gaan thans uit van 7753 parochianen in onze geloofsgemeenschap verdeeld over 3600 adressen. Met deze nog resterende leden zullen we onze kerk overeind moeten houden, niet alleen liturgisch maar ook financieel. We staan weer voor een periode van groot onderhoud aan toren en kerk. In 2015 waren er 432 gezinnen die een kerkbijdrage hebben geleverd in 2016 stond de teller op 414. En daarmee redden we het niet. We hebben iedereen nodig om naar vermogen bij te dragen zowel als vrijwilliger, maar ook financieel, om samen een levende geloofsgemeenschap te kunnen blijven vormen. Daarom vraag ik uw extra aandacht voor de actie **KERKBALANS, MIJN KERK VERBINDT, MIJN KERK IN BALANS**.

Met vriendelijke groet,
Berry Wessels, voorzitter locatieraad

Misintenties

22/1: Annie van Tetering-van Aken; 5/2: Hendrikus Gerardus Johannes Wientjes;

12/2: Piet Boxtart; 19/2: ouders De Wijs en dochters Willie, Tonnie, Magda en Lies; 5/3: Hendrikus Gerardus Johannes Wientjes.

Overleden

1/12: Carolina Johanna Willemsen-van Dalen, 85 jaar
10/12: Megchelina Maria Theresia Geerdink-Boom, 85 jaar
21/12: Willem Bernardus Gerhard Hermann Steenberg, 89 jaar

Effataviering

Op 11 februari is er een Effataviering om 17.00 uur in de St. Jan. In deze meditatieve vieringen wordt afwisselend gebruik gemaakt van symbolen, zang, overweging, gebed en andere vormen van verdiepen en bezinning.

Kerkdiensten Vredeskapel-GGNet (10.30 uur)

22/1: G. Spekkink (communieviering);
29/1: M. van de Meer; 5/2: L. van de Kam; 12/2: L. van Wijk (avondmaal);
19/2: P. den Dulk; 26/2: M. van de Velde;
5/3: G. Spekkink (communieviering).

Middagpauzediensten:

iedere donderdag, 12.15 uur - 12.30 uur.

26/1: ds. R. Heins; 2/2: ds. mw. M. Terwel-Hamster; 9/2: pastor mw. G. Pols;
16/2: ds. mw. E. Diepeveen; 23/2: dhr. R. de Boer; 2/3: ds. G.W. van der Brug.

Radio Kerkplein – 25 jaar!

Zoals overal in Nederland werd in de tachtiger jaren ook in Zutphen een Lokale Omroep opgericht, Berkelstroom, nu meer bekend als B-FM. Ook de kerken kregen de uitnodiging om mee te doen. Het was ds. Henk de Boer, baptisten predikant, die het initiatief nam om alle christelijke kerken te benaderen. De meeste kerken in Zutphen/Warnsveld deden mee en hoewel ze verantwoordelijk zouden blijven voor de eigen inbreng wilden ze toch gezamenlijk naar buiten treden als Radio Kerkplein. In oktober 1991 was de eerste uitzending van Radio Kerkplein via de zender van B-FM te beluisteren, nu vijftientig jaar geleden. Elke zondagmorgen, van 10.00 tot 13.00 uur kunt u afstemmen op Radio Kerkplein (op 106,1 FM of 93,6 via de kabel). U hoort dan eerst het kerkelijk nieuws van stad en dorp, vervolgens een kinderverhaal en geestelijke muziek. Dan volgt een kort interview van hooguit tien minuten met weer klassieke en geestelijke muziek.

Vervolg op pagina 27

H. Andreas - Brummen

Andreashuis
Tuinstraat 63 A, 6971 BH Brummen
0575-561403
rkandreasparochie1900@kpnmail.nl
Secretariaat: woensdag: 09.00 - 12.00 uur
Rekeningnr.: NL40RABO0311000541
Redactie: onderweg-brummen@outlook.com

Locatieraad

Sjoerd van Geffen, secretariat, 566533
Laurens Mul, penningmeester, 775404
Johan Waanders, gebouwen, 562615
Mariet Winckels, algemeen lid, 562833

Vanuit het secretariaat

Het secretariaat van de geloofsgemeenschap H. Andreas is sinds enige tijd gevestigd in het Andreashuis, Tuinstraat 63a. Daar kunt u iedere woensdagochtend tussen 9.00 uur en 12.00 uur terecht voor vragen, mededelingen, opgave van gebedsintenties enz.

Ook is alleen dan de telefoonlijn open:

0575 - 561403.

Voor noodgevallen kunt u bellen 06 - 10319638.

Via de mail is het secretariaat altijd bereikbaar: rkandreasparochie1900@kpnmail.nl

Het Andreashuis officieel geopend

Ruim honderd belangstellenden kwamen af op de opening van het Andreashuis op 26 november. De overweldigende opkomst en belangstelling is een geweldige opsteker. Parochianen, vertegenwoordigers van parochie en bisdom, onze

protestantse en vrijzinnige broeders en zusters, RKJK, St Pancratiuschool, gemeente Brummen en vele anderen mochten wij verwelkomen.

De locatieraad startte met een welkomst-speech, daarbij de vrijwilligers die de totstandkoming van het Andreashuis mogelijk maakten in het zonnetje te zetten. Jullie werk is opgemerkt en gewaardeerd! Het gaat om Truus Tazelaar, Annie Weijers, Annie Groot Zevert, Harry Groot Zevert, Arnold van Middelkoop en Johan Waanders. Ook alle andere vrijwilligers die de handen uit de mouwen staken - en dat zijn er veel - zijn wij vanzelfsprekend dankbaar voor hun waardevolle bijdrage.

Daarna werd de eerste Andreasprijs uitgereikt aan Herman Heuver. Herman heeft met begrip, daadkracht en verstand van zaken zorg gedragen voor de verbouwing en inrichting van ons Andreashuis. Burgemeester Alex van Hedel voerde aansluitend het woord en benadrukte het belang van gemeenschapszin, verbinding en ontmoeting. Hij sprak de hoop uit dat het Andreashuis daar ruimschoots in mag voorzien. Tot slot sprak pastoor Harry Scheve de aanwezigen toe en voltrok, gesteund door diaken Anton Bos, de huiszegen voor het Andreashuis. Daarna was het tijd voor de openingshandeling. Herman Blom en Balder van Geffen onthulden eendrachtig en onder applaus het naambord. Een foto-impressie staat op onze website: www.12apostelen.nl onder het blokje Geloofsgemeenschappen - Brummen.

Andreasprijs

Helden. Af en toe zijn ze er. Een held is iemand die, geconfronteerd met gevaar en rampspoed, of vanuit een zwakke positie, moed en bereidheid tot zelfopoffering betoont voor een grotere zaak.

De H. Andreas is natuurlijk dé held van onze geloofsgemeenschap. Rond het jaardertig had hij zich volgens de overlevering aangesloten bij de leerlingen van Johannes de Doper, die preekte aan de Jordaan in de zuidelijke provincie Judea ter hoogte van Jeruzalem. Volgens de evangelist Johannes was Andreas de eerstgeroepen

leerling van Jezus. Hij was een broer van Simon Petrus. We horen in de Bijbel hoe Petrus en Andreas tezamen met Johannes en Jakobus door Jezus uit hun werk worden weggeroepen om vissers van mensen te worden.

Na Pinksteren verkondigde hij het Evangelie. Andreas werd uiteindelijk in Achaia aan een X-vormig kruis gekruisigd (andreaskruis). Nadat hij door zeven soldaten zwaar was gezeseld, bonden zij zijn lichaam met koorden aan het kruis om zijn lijden te verlengen. Zijn volgelingen berichtten dat Andreas, toen hij naar het kruis werd geleid, de volgende woorden sprak: "Ik heb al lang naar dit gelukkige uur uitgekeken en heb dit al lang verwacht. Het kruis is ingezegend door het lichaam van Christus dat eraan heeft gehangen". Twee dagen lang, totdat hij stierf, ging hij verder met het prediken tot zijn folteraars.

De locatieraad heeft een prijs in het leven geroepen voor helden die zich op onderscheidene wijze voor onze geloofsgemeenschap inzetten. Deze prijs wordt door de locatieraad toegekend aan personen of organisaties die zich op bijzondere wijze, significant en uitstijgend boven het niveau dat normaal gesproken mag worden verwacht voor onze gemeenschap inzetten. Wij willen hen op deze wijze dank betuigen.

De locatieraad heeft tijdens de opening van het Andreashuis de eerste Andreasprijs uitgereikt aan Herman Heuver. De gemeenschap is hem erkentelijk voor zijn doortastende en begripvolle optreden gedurende een moeilijke periode. Eerst en vooral heeft hij zorg gedragen voor de snelle en deugdelijke realisatie van het Andreashuis. Onze gemeenschap moest zich door de kerksluiting behelpen in De Drie Berken. De gemeenschap was verweesd door de kerksluiting en had geen passend alternatief. Er moest op korte termijn een nieuw thuis komen, dat zo veel mogelijk recht deed aan alle belangen en wensen van die gemeenschap. Wij hebben inmiddels in het Andreashuis een volwaardige en passende ruimte om als gemeenschap samen te komen. Voor het voortbestaan van onze gemeenschap was dat dringend noodzakelijk. Tegelijkertijd moesten liturgische benodigdheden en kunstschaten uit de voormalige H. Andreaskerk een goede nieuwe bestemming vinden. Een gevoelig dossier, vanwege de emotionele waarde. Onze kerkschaten zijn nu ondergebracht in de St Jan in Zutphen, in musea in Zutphen en Vorden, in andere RK gemeenschappen en vanzelfsprekend in ons Andreashuis. Alleen het orgel wacht nog op een nieuwe bestemming. Ook daar wordt aan gewerkt.

De locatieraad

Kindernevenviering

Vierakker: H. Willibrordkerk.
Zondag 15 jan., 5 en 19 feb. en 5 maart.

Vieringen in verzorgingshuizen

Borculo: Andriessenhuis, 1^e vrijdag van de maand, 9.30 uur.
Brummen: Tolzicht, donderdag in de even week, 16.00 uur.
Hengelo: De Bleijke, 3^e donderdag van de maand, 19.00 uur.
Hengelo: De Bleijke, 4^e vrijdag van de maand, Oec.viering, 19.00 uur.
Lochem: Gudula, zorggroep St. Maarten, 1^e vrijdag van de maand, 10.15 uur.
Lochem: De Hoge Weide, in het Stilte Centrum, 2^e woensdag van de maand, 15.30 uur.
Ruurlo: De Bundeling, 1^e vrijdag van de maand, 10.30 uur.
Vorden: Het Wehmehof, vrijdag, Oec. weeksluiting, 19.00 uur.
Zutphen: IJsselflat, 2^e dinsdag van de maand, 10.00 uur.

Vieringen door de week

Borculo: O.L.V. Tenhemelopnemingkerk, laatste dinsdag van de maand, 10.00 uur.
Brummen: Andreashuis, iedere woensdag 9.30 uur.
Drempt: H. Willibrordkerk, laatste vrijdag van de maand, 9.30 uur.
Lochem: H. Josephkerk, 1^e donderdag van de maand, 10.00 uur.
Olburgen: H. Willibrordkerk, 1^e vrijdag van de maand, 15.00 uur.
Zutphen: H. Johannes de Doperkerk, 's woensdags, 9.30 uur.

Noaberviering

Zaterdag 11 februari, 19.00 uur, in het Diaconaal Centrum, Kerkstraat 15, Hengelo.

Rozenkrans bidden

Drempt: H. Willibrordkerk: 1^e woensdag van de maand, 19.00 uur.

Doopvieringen

Met ingang van het nieuwe werkjaar 2016-2017 is de doopvoorbereiding parochieel georganiseerd. Deze voorbereiding is **verplicht** en wordt gegeven door de parochiële werkgroep doopvoorbereiding. Daarnaast is er een **tweede** bijeenkomst, waarin de doopouders kennismaken met de doopheer.

Het dopen zal in principe plaatsvinden in een reguliere weekendviering, maar kan bij meerdere dopelingen ook in een aparte doopviering op dezelfde dag plaatsvinden. U kunt uw kind aanmelden voor het dopen uiterlijk 10 dagen voor de doopvoorbereidingsdatum bij het parochiesecretariaat: secretariaat@12apostelen.nl.

Doopdatum	Doopvoorbereiding	Plaats	Kerk
Zo. 29 jan. 2017	do. 19 jan. 2017	Zutphen	H. Johannes de Doper
Zo. 5 feb. 2017	do. 19 jan. 2017	Keijzenborg	H. Johannes de Doper
Zo. 5 feb. 2017	do. 19 jan. 2017	Joppe	O.L.V. Tenhemelopneming
Zo. 7 mei 2017	do. 20 april 2017	Lochem	H. Joseph
Zo. 21 mei 2017	do. 20 april 2017	in de vijfslag	nader te bepalen
Zo. 28 mei 2017	do. 20 april 2017	Zutphen	H. Johannes de Doper
Zo. 10 juni 2017	do. 20 april 2017	Ruurlo	H. Willibrord
Zo. 18 juni 2017	do. 20 april 2017	Keijzenborg	H. Johannes de Doper

Koorrooster (voor zover bekend)

Baak:	Dames- en Herenkoor	alle vieringen
Borculo:	Parochiekoor	22 jan.; 5-11-18-26 feb.
Drempt:	Willibrordkoor	22 jan.; 4-19 feb.; 5 maart
Hengelo:	Willibrordkoor	29 jan.; 5-19-26 feb.; 5 maart
Joppe:	Parochieel Koor	21 jan.; 5-12-18 feb.; 5 maart
Keijzenborg:	Parochiekoor	22 jan.; 26 feb.; 1 maart
	Herenkoor	19 feb.; 5 maart
	2Gether	5 feb.
Lochem:	Gemengd Koor	22-29 jan.; 19 feb.; 1-5 maart
	Marinata	5-26 feb.;
	Vladimirkoor	12 feb.
Olburgen:	Parochiekoor	22 jan.; 12-26 feb.
Ruurlo:	Gemengd Koor	21-29 jan.; 25 feb.; 5 maart
	Stemmig	12 feb.
	Markant	19 feb.
Steenderen:	Gemengd Koor	alle vieringen m.u.v. 22 jan.
	2Gether	22 jan.
Vierakker:	Kerkkoor	alle vieringen
Vorden:	Cantemus Domino	22 jan.; 4-26 feb.; 4 maart
	Vokate	29 jan.; 19 feb.; 1 maart
Zutphen:	Gemengd Koor	22 jan.; 19 feb.; 1 maart
	Capella St. Jan	29 jan.
	Schola	5 feb.
	Dameskoor	12 feb.
	Vocal Chords	26 feb.

U kunt de vieringen rechtstreeks beluisteren via het internet: www.12apostelen.nl. Klikken op het groene blok 'Vieringen'. Vervolgens klikken op het icoontje 'wereldbol met koptelefoon'. Dit geldt voor de reguliere vieringen en ook voor huwelijksvieringen, avondwakes, uitvaartdiensten en ander vieringen. Mensen die veraf wonen kunnen er dan toch bij zijn. De opnames beginnen enkele minuten voor aanvang van de viering en blijven tot een paar weken na de datum nog te beluisteren en te downloaden.

DAG	ZUTPHEN	BRUMMEN	JOPPE	LOCHEM	VORDEN	BORCULO	RUURLO
za 21/01		Vieringen in het Andreashuis	19.00 uur Eucharistie H. Scheve				19.00 uur WCV T. ten Bruin
zo 22/01 3e zondag door het jaar	11.15 uur Eucharistie F. Zandbelt	woensdag 25 jan. 9.30 uur WCV werkgroep		9.30 uur WCV werkgroep	9.30 uur Eucharistie F. Zandbelt	9.30 uur WCV werkgroep	
za 28/01						19.00 uur Eucharistie H. Scheve	
zo 29/01 4e zondag door het jaar	11.15 uur Eucharistie H. Scheve	woensdag 1 feb. 9.30 uur WCV A. Bos	9.30 uur Eucharistie P. Westerman	9.30 uur WCV J. van Kranenburg	9.30 uur WCV werkgroep		9.30 uur WCV werkgroep
za 04/02	15.30-16.15 uur Aanbidding & Biechtgelegenheid				18.30 uur WCV J. van Kranenburg		19.00 uur Anders Vieren
zo 05/02 5e zondag door het jaar	11.15 uur Eucharistie P. Westerman	woensdag 8 feb. 9.30 uur WCV J. van Kranenburg	9.30 uur WCV T. ten Bruin	9.30 uur Familieviering werkgroep		9.30 uur WCV J. van Kranenburg	
za 11/02	17.00 uur Effata viering					19.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	
zo 12/02 6e zondag door het jaar	11.15 uur Eucharistie H. Scheve / T. ten Bruin	woensdag 15 feb. 9.30 uur Eucharistie H. Scheve	9.30 uur WCV werkgroep	9.30 uur Eucharistie H. Scheve	9.30 uur WCV werkgroep		9.30 uur WCV Presentatie Communicantjes M. Storteler
za 18/02			19.00 uur Eucharistie F. Zandbelt			19.00 uur WCV J. van Kranenburg	
zo 19/02 7e zondag door het jaar	11.15 uur Eucharistie J. Hulshof	woensdag 22 feb. WCV werkgroep		9.30 uur WCV werkgroep	9.30 uur Eucharistie E. Wassink		9.30 uur WCV werkgroep
za 25/02							19.00 uur WCV M. Engelage
zo 26/02 8e zondag door het jaar	11.15 uur Eucharistie F. Zandbelt		9.30 uur WCV M. Engelage	9.30 uur Eucharistie J. Leisink	9.30 uur WCV werkgroep	9.30 uur WCV werkgroep	
wo 01/03 Aswoensdag	19.00 uur Eucharistie H. Scheve	→	→	→	19.00 uur Woorddienst A. Bos	19.00 uur Woorddienst T. ten Bruin	←
za 04/03	15.30-16.15 uur Aanbidding & Biechtgelegenheid				18.30 uur Eucharistie H. Scheve		
zo 05/03 1e zondag 40dagentijd	11.15 uur Eucharistie H. Limbeek	woensdag 8 mrt. 9.30 uur WCV J. van Kranenburg	9.30 uur WCV werkgroep	9.30 uur WCV werkgroep		geen viering	9.30 uur WCV werkgroep

LEGENDA:

Euch.: Eucharistieviering

WCV: Woord- en Communieviering

WD:

Woorddienst

Oec.viering:

Oecumenische viering

EHC:

Eerste H. Communieviering

Voor andere vieringen en het koorrooster zie bladzijde 15

HENGEL	KEIJENBORG	BAAK	DREMP	OLBURGEN	STEENDEREN	VIERAKKER	DAG
						17.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	za 21/01
9.30 uur Eucharistie H. Scheve	11.00 uur WCV werkgroep	geen viering	10.00 uur Oec. viering A. Bos	9.30 uur Eucharistie J. Leisink	9.30 uur WCV T. ten Bruin		zo 22/01 3e zondag door het jaar
		19.00 uur Eucharistie F. Zandbelt				17.00 uur WCV J. van Kranenburg	za 28/01
9.30 uur WCV werkgroep	11.00 uur WCV G. Spekkink		geen viering	9.30 uur WCV werkgroep	9.30 uur WCV werkgroep		zo 29/01 4e zondag door het jaar
			19.00 uur Eucharistie H. Scheve			17.00 uur Eucharistie H. Scheve	za 04/02
9.30 uur WCV werkgroep	11.00 uur Eucharistie H. Scheve	geen viering		vrijdag 3 feb. 15.00 uur Eucharistie Dorothea	9.30 uur WCV werkgroep	9.30 uur Woorddienst werkgroep	zo 05/02 5e zondag door het jaar
		19.00 uur Eucharistie H. Scheve				17.00 uur WCV werkgroep	za 11/02
9.30 uur WCV T. ten Bruin	11.00 uur WCV G. Oude Groen		geen viering	9.30 uur WCV G. Oude Groen	9.30 uur Eucharistie F. Zandbelt		zo 12/02 6e zondag door het jaar
							za 18/02
9.30 uur Eucharistie J. Leisink	11.00 uur WCV werkgroep	geen viering	9.30 uur Anders Vieren	geen viering	9.30 uur WCV J. van Kranenburg	9.30 uur WCV G. Spekkink	zo 19/02 7e zondag door het jaar
					19.00 uur WCV A. Bos	17.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	za 25/02
9.30 uur WCV A. Bos	11.00 uur Eucharistie H. Scheve	9.30 uur WCV werkgroep	geen viering	9.30 uur WCV werkgroep			zo 26/02 8e zondag door het jaar
→	19.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	→	→	→	→	19.00 uur Woorddienst G. Oude Groen	wo 01/03 Aswoensdag
						17.00 uur WCV T. ten Bruin	za 04/03
9.30 uur Eucharistie J. Leisink	11.00 uur WCV T. ten Bruin	geen viering	9.30 uur WCV M. Storteler	vrijdag 3 mrt. 15.00 uur Eucharistie Dorothea	9.30 uur Eucharistie H. Scheve	9.30 uur Woorddienst werkgroep	zo 05/03 1e zondag 40dagentijd

Kerkradio via Internet

U kunt de vieringen beluisteren via het internet: www.12apostelen.nl.
Klikken op het groene blok 'Vieringen'. Vervolgens klikken op het icoontje
'wereldbol met koptelefoon'.

Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming Joppe

Joppelaan 71 a, 7215 AD Joppe; 0575-494221;
rkkerkjoppe@hetnet.nl; www.rkkerkjoppe.nl
Secretariaat: maandag en donderdag 9.30-11.30 uur.
Rekeningnr.: NL82RABO0322303001;
Redactie: willie.lenselink@planet.nl

Locatieraad

Jan Wagenmans, vz., 493396; Lolita Hesselink-Robail,
secre., 492699; Jan Roes, pm., 490711; Wim Noordman,
492627; Peter Wolbert, 494131 of 06-52368101.

Pastoraatgroep

Bertus Haarman, 0573-432407; Clemens Tenholter,
492392; Germaine Wijnands, 06-53227452; Anne Wijffels,
490752; Lenneke Groenevelt, 846657 Peter Wolbert.

Overleden

Helena Henriëtta Antonetta Maria Eysink-Smeets Muskens, weduwe van de heer Eysink Smeets, op de leeftijd van 92 jaar.

Kerstgroep plaatsen en kleden

Jaarlijks komen Joanieke Oost uit Nijmegen en Tamara Geurtsen uit Deventer speciaal naar Joppe om de kerstgroep in de buitenkerststal neer te zetten en de poppen aan te kleden.

Joanieke zegt: 'Het is een traditie en een mooie gelegenheid om weer lekker bij te praten. We zien elkaar regelmatig maar het heeft wel wat.' Tamara vertelt: 'Het is altijd een puzzel, waar past welke hand aan welke pop. En jaarlijks komt de discussie terug wie krijgt welke kleding aan. Elk jaar willen we de poppen anders kleden.' Ondertussen staan de handen niet stil en wordt het kindje Jezus in doeken gelegd. Tamara en Joanieke zijn vriendinnen vanaf de basisschool en ze doen dit samen sinds de middelbare school, nu zo'n 14 jaar. Drie jaar geleden zijn de poppen gerestaureerd en hebben de dames de poppen van nieuwe kleden voorzien. Voor volgend jaar staat de activiteit weer in hun agenda en zijn ze er, als het werk het toelaat. Stiekem vinden ze het leuk. Het ziet er weer verzorgd uit.

Dank jullie wel Joanieke en Tamara.

Kindje Wiegen

Ook dit jaar mochten we weer vele peuters en kleuters ontvangen bij het Kindje Wiegen. Sylvia laat weten dat er ongeveer 75 kinderen waren.

Martien Versteeg, die zijn vrouw Hanneke vervangt wegens ziekte vroeg de kinderen welke liedjes ze wilden zingen en dat ging goed want de mensen in de kerk zongen van harte mee. Maria Versteeg las het gedichtje 'Brandende kaarsjes' voor en samen hebben de kinderen gekeken naar het kerstverhaal van Dick Bruna. Daarna hebben ze een ster geknutseld. Trots met de ster in de hand gingen de kinderen weer naar huis. Sylvia vertelt dat de werkgroep al heel lang bestaat. 'Ik kan me zelfs nog herinneren dat ik als klein meisje in de bankjes zat en mee knutselde. Nu begeleid is het ook omdat ik graag wil dat het in stand wordt gehouden. Ook Marja bevestigt dat zij niet beter weet, dat het Kindje Wiegen bestaat.

De groep bestaat uit Marja Hiethaar, Sanne Hiethaar, Ninna Snijders, Hanneke Versteeg-Adrichem, Martien Versteeg, Irma Muyen, Sylvia Muyen en Bas Berndsen. Mocht je belangstelling hebben om te helpen dan ben je van harte welkom!

Koffie-ochtend

11 januari mochten we Wil Matti ontvangen die ons vertelde over zijn pelgrimstocht naar Santiago de Compostella in Spanje en ook over zijn werkzaamheden

in onze parochie. Het was heel boeiend. 8 maart mogen we Laura van de Kam ontvangen. Zij is parochiemedewerker binnen de parochie HH. Twaalf Apostelen en zal ons vertellen over haar werkzaamheden en de ontwikkeling van de Kleine Kerk. Om 10.00 uur is de koffie klaar.

Opgave gebedsintentie

Om zekerheid te hebben voor het afroepen van gebedsintenties dienen deze mondeling, per telefoon, per e-mail of per brief opgegeven te worden aan het secretariaat van onze geloofsgemeenschap te Joppe. Het betalen alleen geeft niet die zekerheid.

Hartelijk dank voor uw medewerking.

Sfeervolle Kerst in Joppe

Door de grote inzet van de vrijwilligers, de publicaties in de kranten, de vele bezoekers in onze kerk kunnen we terugkijken op een zeer gezellig kerstfeest. Op 24 december om 18.00 uur was de kerk tijdens de familieviering overvol en er was nauwelijks plaats voor de vele bezoekers. Om 22.00 uur zat de kerk weer helemaal vol en pastor Wassink kreeg met zijn preek de volle aandacht en gaf aan waar het in het leven werkelijk omgaat. Op Eerste Kerstdag was er een Woorden- en Communieviering waarin Marga Engelage voorging, die de geboorte van Jezus memoreerde. Om 15.00 uur was er weer een enorme belangstelling voor het Kindje wiegen. Opa's en oma's, vaders en moeders, kwamen met hun kinderen en kleinkinderen om dit gezellige gebeuren mee te maken.

De kerk zag er feestelijk uit door de prachtige kerstboom, de versieringen en onze alom geprezen kerststal. De buitenkerststal met levende have, waar Joppe al jaren om bekend staat, trok weer veel mensen uit de wijde omgeving. Oudejaarsdag zijn de dieren ter voorkoming van baldadigheid weer teruggebracht naar de plaats van herkomst. Wij, leden van de geloofsgemeenschap Joppe, hebben een warm gevoel overgehouden aan deze kerst en hebben met de hulp van alle vrijwilligers toch iets moois kunnen bewerkstelligen. Namens de pastoraatgroep en de locatieraad,

Jan Wagenmans, voorzitter locatieraad

Nieuwjaarsreceptie

Op zondag 15 januari hadden we weer onze jaarlijkse Nieuwjaarsreceptie in het Bosrestaurant. Deze gezellige bijeenkomst bevestigd de stevige band die de leden van de geloofsgemeenschap van Joppe met elkaar hebben.

H. Joseph - Lochem

Nieuweweg 18, 7241 ET Lochem; 0573-251457,
rkkerklochem@hetnet.nl

Secretariaat: dinsdag en donderdag 8.45-11.45 uur.

Rekeningnr.: NL94RABO0336626193 (algemeen en intenties).

Rekeningnr.: NL72 RABO 0180 7992 90 (kerkbalans).

Redactie: gjvaarwerk@kpnmail.nl

Locatieraad

Anton Schilderink, vz., 251115; Gerrit te Vaarwerk, secr., 462882; Paul Wuts, pm., 460149.

Pastoraatgroep

Lucia Doornbos, 280330; Thea van Huijstee, 258442;
Ben Hemmer, 257791.

Loterij

Wie kent niet de prachtig versierde paaskaars die elk jaar op paaszaterdag bij het begin van de paaswake wordt gewijd en aan het gezegende paasvuur wordt ontstoken? Het licht van de kaars staat symbool voor de verzen Christus, de overwinnaar van de duisternis en het kwaad. Op de kaars zijn door middel van wierooknagels in de vorm van een kruis de vijf kruiswonden van Christus aangebracht. Op de paaskaars zijn ook de eerste en laatste letter van het klassieke Griekse alfabet te vinden, de letters alfa en omega. Met deze letters wordt in het christendom Gods almacht gesymboliseerd: God staat aan het begin en einde van alles. Van de paaswake tot het pinksterfeest

brandt de paaskaars in alle vieringen. Buiten deze periode van 50 dagen wordt de paaskaars alleen ontstoken bij een doopviering, het vormsel, in een huwelijksviering, bij een uitvaart en in de viering van Allerzielen.

Met het op zaterdag 15 april 2017 ontsteken van de nieuwe paaskaars, heeft die van 2016 geen functie meer. We hopen dat de in september 2016 geplaatste ideeënbus dan nog steeds zo functioneert als de laatste maanden. Zo zat er onlangs een prachtig initiatief in de ideeënbus. Een medeparochiaan stelde voor de paaskaars van 2016 te verloten. Voor deze loterij kunnen vanaf 29 januari a.s. voor € 2,- per stuk loten worden gekocht. De opbrengst van de loterij komt ten goede aan de Voedselbank in Lochem. Na de viering op eerste paasdag wordt de trekking verricht door Lucia Doornbos, die zich als lid van de pastoraatgroep al vele jaren inzet voor de Caritas en bijzonder begaan is met het lot van de mensen die op de voedselbank zijn aangewezen.

Website

Op de locatiepagina in *Onderweg* en op het inlegvel kunt u elke keer weer allerlei informatie vinden over activiteiten die in de geloofsgemeenschap St. Joseph worden georganiseerd. Door de tijd die zit tussen de inleverdatum van de kopij en de verschijningsdatum van *Onderweg* is het bijna ondoenlijk om actueel te zijn. Vaak hebben de coördinatoren en organisatoren van belangrijke gebeurtenissen pas kort daarvoor de gelegenheid relevante informatie aan de redactie door te geven. Ook is de ruimte op de locatiepagina en op het inlegvel beperkt. En een probleem is ook dat *Onderweg* maar zeven keer per jaar verschijnt.

Maar nu de parochie HH. Twaalf Apostelen over een website beschikt waarop onze eigen Lochemse geloofsgemeenschap een plaats heeft, kan informatie

direct op de website worden verwerkt. Wilt u verslag doen van zaken die voor onze medeparochianen interessant zijn of wilt u belangrijke gebeurtenissen aankondigen, aarzel dan niet van deze mogelijkheid gebruik te maken. Stuur in dat geval uw berichten door naar de redactie (e-mail: gjvaarwerk@kpnmail.nl). Overigens is het voor iedereen interessant om wekelijks op de site www.12apostelen.nl te kijken, want deze wordt regelmatig geactualiseerd. De redactie rekent het tot haar taak u zo snel en goed mogelijk over alle activiteiten in onze geloofsgemeenschap te informeren.

Paul Wuts

In december jl. heeft de heer Frans Willemors na acht jaar afscheid genomen van het penningmeesterschap van de locatieraad. Hij is inmiddels opgevolgd door dhr. Paul Wuts, die zich graag aan u voorstelt.

Mijn naam is Paul Wuts en ik ben geboren in 1943 in Swalmen (Limburg). De middelbare school heb ik afgerond op het Bisschoppelijk College te Roermond. Daarna ben ik in 1969 afgestudeerd als bedrijfseconometrist aan de Katholieke Hogeschool te Tilburg. Ik ben getrouwd met Gabriëlle uit Noorbeek (Limburg). We hebben een dochter en een kleinzoon. Na een aantal jaren gewerkt te hebben bij Stegeman in Deventer ben ik zelfstandig ondernemer geworden met een aantal agentschappen voor de verkoop van levensmiddelen, met name naar het verre oosten. In de jaren 80 van de vorige eeuw ben ik een paar jaar kerkmeester financien geweest in Apeldoorn. Sinds vorig jaar ben ik woonachtig in Lochem, waar we sindsdien met veel plezier wonen. Naast golf speel ik ook competitie-bridge.

Paul Wuts

Christus Koning / H. Antonius van Padua - Vorden

Het Jebbink 8, 7251 BL Vorden; 0575-551735,
parochievorden@tiscailmail.nl
Secretariaat: dinsdag 9.00-12.00; donderdag 9.00-10.30.
Rekeningnr.: NL68RABO0366463667 (kerkbijdrage);
NL71RABO0155100904 (algemeen en intenties)
Redactie: cjklijn1970@kpnmail.nl

Locatieraad

Huub Winkeler, vz., 553292; Herman Peters, secr.,
520452; Paul Zents, pm., 556723.

Pastoraatgroep

Jaap Harmsen, vz., 553050, Ans Heuveling, secr., 552267;
Carin Fransen, 552322.

In memoriam oud pastoor Jo van Zeelst

Op 22 december jl. is onze oud-pastoor Jo van Zeelst te Weert overleden op 81-jarige leeftijd. Van Zeelst was pastoor in onze parochie Vorden/Kranenburg van 1981 tot 2000. Hij was de laatste fulltime pastoor in onze parochie. Pastoor van Zeelst was een markante persoonlijkheid, Franciscaan in hart en nieren, altijd hardwerkend tot in

de nachtelijke uren. Hij kwam altijd tijd tekort. Zelfs met zijn oude auto reed hij alsof hij constant aan het inhalen was. Als Franciscaan gaf hij niets om geld of luxe.

Pastoor Van Zeelst motiveerde de zelfstandigheid van parochianen door het instellen van vele werk- en praatgroepen. Daarmee legde hij de basis voor onze zelfredzame geloofsgemeenschap. We denken met goede herinneringen aan pastoor Van Zeelst terug en zullen nog vaak met elkaar de bijzondere verhalen over deze markante en zeer gewaardeerde pastoor delen.

Jaap Harmsen, voorzitter pastoraatgroep

2016 - 2017

Als u deze editie van *Onderweg* leest, is het nieuwe jaar 2017 al weer "onderweg". We hebben de feestdagen achter ons en een nieuw jaar in het vooruitzicht. Terugblikkend op het jaareinde hebben we mooie herinneringen, zoals bijvoorbeeld:

- Het jubileum van onze organist Ernest Koers: welverdiend ontving hij een gouden medaille;
- De herdertjestocht: op 23 december met de start in onze Christus Koning-

kerk, zie voor een impressie op blz.12;

- De bijeenkomst liturgisch bloemschikken: op 28 december waren vrijwilligers uit onze parochie in Vorden te gast;
- Een kerstviering van de Vordering in onze kerk: graag stellen we ons kerkgebouw aan onze "naobers" ter beschikking;
- Vieringen op Kerstavond en Eerste Kerstdag: fijn dat iedereen de weg naar onze vieringen weet te vinden, (juist) ook degenen die die weg de rest van het jaar niet zo vaak begaan;

En ook in het nieuwe jaar staat er weer heel wat op stapel:

- Een nieuwjaarsreceptie: op 7 januari hebben we met onze eigen geloofsgemeenschap het nieuwe jaar "ingeluid". Als u deze *Onderweg* leest is dit evenement al achter de rug;
- Een "ronde tafel" bijeenkomst: Op 7 maart om 20.00 uur is er een gespreksavond in onze kerk. Samen met u praten we over de toekomst van onze geloofsgemeenschap. Wat kan blijven, wat moet beter, wat moet anders. Kortom: hoe houden we onze geloofsgemeenschap ook in de komende jaren levendig en vitaal? Noteert u deze avond alvast in uw agenda? We hebben uw ideeën heel hard nodig!

Kortom, er staat weer heel wat op stapel in het nieuwe jaar. Een nieuw jaar waarin we hopelijk net als in 2016 de warmte en betrokkenheid van onze geloofsgemeenschap mogen ervaren. Iedereen daarom een warm en betrokken 2017 toegewenst!

Jaap Harmsen, voorzitter pastoraatgroep

Overleden

Op 20 november overleed Theodora Holtslag-Lucassen op de leeftijd van 91 jaar. De uitvaart en begrafenis vonden plaats in Vierakker. Moge zij rusten in vrede.

Op 20 december overleed Joke IJsseldijk op de leeftijd van 66 jaar. De crematie vond plaats in Zutphen op zaterdag 24 december.

Moge zij rusten in vrede.

Ceciliafeest Cantemus Domino 2016

27 november jl. heeft het gemengd koor Cantemus Domino het jaarlijkse Ceciliafeest gevierd.

De dag begon met het zingen tijdens de Eucharistieviering. Het koor werd deze morgen aangevuld met het gemengd koor van Keijenburg. De vaste gezangen van de Lourdesmis werden gezongen, een aantal meerstemmige liederen en natuurlijk eenstemmige liederen samen met de kerkangangers.

Aan het eind van de viering werd organist Ernest Koers gehuldigd vanwege zijn jarenlange inzet als organist binnen onze parochie HH. Twaalf Apostelen en als vaste organist van Keijenburg en Vorden. Jaap Harmsen, voorzitter van de pastoraatgroep Vorden, sprak de jubilaris toe. Hij begon zijn toespraak dat Ben Jolink stopte bij Normaal doordat het te zwaar werd voor hem maar dat het voor Ernest Koers blijkbaar heel normaal is dat hij iedere zondagmorgen achter het orgel plaats neemt om een koor te begeleiden en vaak zelfs tweemaal. Ook speelt hij bij de volkszang en hij staat altijd klaar als er een uitvaart is. Hij bedankte hem voor zijn grote inzet.

Pastoor Scheve las de aanbevelingsbrief voor, speldde hem de gouden versierselen op van de Gregoriusvereniging en overhandigde hem de bijbehorende oorkonde. En voor zijn vrouw Ans waren er natuurlijk bloemen.

Na afloop van de viering was er voor iedereen koffie/thee. Het was een gezellige drukte. Velen waren gekomen om Ernest Koers te feliciteren.

Hierna werd het Ceciliafeest in de parochiezaal voortgezet voor het koor, hun partners en met de familie van de jubilaris. Het was een gezellige bijeenkomst met gezang, een schetsje en werd afgesloten met een heerlijk stampottenbuffet van 't Wapen van 't Medler.

Een uitgebreid verslag over organist Ernest Koers vindt u op blz. 11.

Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming - Borculo

Steenstraat 26, 7271 BP Borculo; 0545-271383;
info@parochie-borculo.nl;
Secretariaat: woensdag 10.00-11.30 uur.
Rekeningnr.: NL35RABO0309119510 (algemeen);
NLO3RABO0309105439 (kerkbijdragen);
Redactie: frank.elschot@gmail.com

Locatieraad

Jan Verwoolde, geb., 271761; Harry Essink, secr. 271269;
Ubaldo Wendels, pm., 273827.

Pastoraatgroep

Jeroen Uhl, vz., 275853; Annette Franck, 473360;
Riky ten Thije, 272361;

De jaarwisseling

De kersttijd en oudejaarsavond liggen al weer achter ons en voor 2017 wensen wij u het allerbeste toe, gezondheid, goede gesprekken, samenzijn. De maand december is altijd een drukke maar gezellige maand. De voorbereiding op het kerstfeest door allemaal vrijwilligers was geweldig! Een prachtige adventskrans, een schone kerk, het koper gepoetst en de altaar-kleden gestreken. De mooie kerststal, verzorgd door vrijwilligers en dan nog de verschillende vieringen. Kerst-avond 17.00 uur, de familieviering met een geweldig kinderkoor, om 22.00 uur een prachtige viering verzorgd door het koor Stemmig, Eerste Kerstdag de Eucharistieviering door pastor Ed Wassink en geweldig gezongen door ons Parochie-koor die hiervoor een speciale mis had ingestudeerd.

De locatieraad/pastoraatgroep wil daarom alle vrijwilligers hartelijk danken voor hun inzet. Voor onze geloofsgemeenschap was Kerst 2016 een mooi feest waar we met voldoening op terug kijken. Met de hierdoor opgedane energie kunnen we er in 2017 weer vol tegen aan.

Kerkbalans

Dit jaar ontvangt u samen met *Onderweg* een enveloppe met folder, hierin is opgenomen een impressie van wat er zoal met uw geld wordt gedaan. Ook is er een brief bijgevoegd die inzicht geeft in wat Kerkbalans is.

Door deze veranderde opzet hopen wij deze actie extra onder uw aandacht te brengen.

Hierbij alvast dank voor uw bijdrage.

Zorgzame kerk

Gevraagd Zorgzaammatjes

Wilt u iets betekenen voor een ander? Dan zijn we op zoek naar u. Zorgzaammatjes worden op allerlei terreinen ingezet. Sommigen helpen bij korte hulpvragen. Anderen zijn ingezet voor vaste taken zoals bv. het ontlasten van de mantelzorger.

Wilt u meer weten of u opgeven als zorgzaammatje belt u dan met Toos Schuijl 0545 -273241 of Ida Straver 06-12928284.
Mailen kan ook: zorgzaammatje@pkn-dewijngaard.nl

Website

Sinds kort heeft onze parochie een nieuwe website, hierover heeft u in het vorige nummer meer kunnen lezen. Met het veranderen van de website is ook het luis-

teren naar de kerkradio gewijzigd. Hierbij even een verkorte werkwijze: Ga naar: www.12apostelen.nl en klik op de afbeeldingen in volgorde zoals deze onderaan op deze bladzijde staan.

Klik bij de laatste afbeelding op "OK" en de dienst valt te beluisteren.

Intenties

15 januari, Overleden ouders Luttikholt-Garstenveld, Elly Venderbosch-Bonnes, Henk Nijhof, Familie Nijhof-Reuvekamp, Dinie Elisen-Rouwmaat, Riek Stevens-Vreman, Frits Verhoeven, Anton Dute, familie Pelgrum. 22 januari, Elly venderbosch-Bonnes, Dinie Elisen-Rouwmaat, Riek Stevens-Vreman, Frits Verhoeven, Anton Dute, Familie Geerligns en ottenschot. 28 januari, Harrie Hendricksen, Gerrit Stegeman jaargedachtenis, Elly Venderbosch-Bonnes, Dinie Elisen-Rouwmaat, Riek Stevens-Vreman, Hetty van Aken-Beerten, Anton Dute, Henk en Gerda Klein Severt. 5 februari, Elly Venderbosch Bonnes, Anton Dute. 11 februari, Harrie Hendricksen, André Jansen jaargedachtenis, Hetty van Aken-Beerten, Familie Geerligns en Ottenschot, Henk en Gerda Klein Severt, Anton Dute, familie Pelgrum. 18 februari, Liene heutinck-Wiegers, Mana Jansen-ten Bras jaargedachtenis.

Collecte

Wekelijks vindt er tijdens vieringen verschillende collectes plaats. Vaak zijn deze collectes voor eigen kerk, ook komt het voor dat er speciale collectes worden gehouden. Vanaf 1 januari willen wij deze collectes als extra deurcollecte apart onder uw aandacht brengen. Dit zal tijdens de viering worden vermeld.

Familieberichten

Overleden op 14 december Antonius Fransiscus Dute. De uitvaartviering en crematie heeft plaatsgevonden op 19 december.

Wanneer u een overlijden wilt melden kunt u contact opnemen met de Parochie-wacht tel.nr. 06-10319638.

H. Willibrord-Ruurlo

Groenloseweg 1; 7261 AM Ruurlo; 0573-451456;
rkkerkruurlo@live.nl
Secretariaat: dinsdag 9.30-11.00 uur
Rekeningnr.: NL67RABO0356750396 of
NL86INGB0002465958 (kerkbijdrage).
Redactie: f.kasteel@hetnet.nl

Locatieraad/pastoraatgroep

Ineke Peterse, vz, 461494; Lilian Beeks, secr. 452845;
Theo te Brake, pm., 453511; Tonnie Arink, 452823;
Harry Kasteel, 452492; Anny Strijker, 452652.

Taizé-vieringen 2017

Taizé is bekend om de bijzondere vieringen; muziek en liederen, geen preek maar wel indrukwekkende stiltes. Kenmerkend zijn de liederen die in de vieringen worden gebruikt. Het zijn korte liederen die gewoonlijk vele malen achter elkaar worden gezongen. De gedachte hierachter is, dat het lied als een gebed in het onderbewustzijn een plaats vindt, en zo de hele dag kan dienen als een meditatief, stil verlangen naar God. De komende maanden organiseren de gezamenlijke Ruurlose kerken afwisselend in de Dorpskerk en in de RK kerk in Ruurlo Taizé-vieringen. 4 februari 2017, 19.00 uur, RK kerk, Groenloseweg in Ruurlo. 4 maart 2017, 19.00 uur, Dorpskerk, Dorpsstraat in Ruurlo. 1 april 2017, 19.00 uur, RK kerk, Groenloseweg in Ruurlo. 6 mei 2017, 19.00 uur, Dorpskerk, Dorpsstraat in Ruurlo.

Een uniek koorjubileum

In een goed gevulde Willibrordkerk werden tijdens een feestelijke Eucharistieviering, waarin pastoor Harry Scheve voorging, de dames Annie Spekschoor-Kasteel, Marietje Assinck-Hulshof, Trees Kasteel-Nijhuis en Fien Bunte-Severt gehuldigd voor hun respectievelijk 50-40-en 25-jarig lidmaatschap van het R.K. gemengd koor. Ook familieleden van de jubilarissen woonden de plechtigheid bij. Aan het eind van de viering las pastoor Scheve de onderscheidingsbrief van de Sint Gregoriusvereniging voor en spelde vervolgens de bij de onderscheiding beho-

rende versierselen op. Voor elke jubilaris had hij een kort persoonlijk woordje. Hierna sprak mevrouw Ineke Peterse, voorzitter van de locatieraad, namens de geloofsgemeenschap van Sint Willibrord. Ze zei daarbij o.m.: "vier jubilarissen tegelijk, dat is een unicum. Voor zo ver ik mij kan herinneren, heb ik dat nog nooit mee gemaakt". Zij feliciteerde de jubilarissen met dit unieke jubileum en deed dat vergezeld gaan van een voor elke jubilaris persoonlijk cadeau.

André Huitema, voorzitter van het koor

Gebedsintenties

15 JANUARI Overleden ouders Hermans-Goldewijk, Ida van Lanen-Groot Zevert, ouders Gotink-Eggink en zoon Herman, Erna Bunte en haar familie, Tonnie Boekelder en familie, Jan Kasteel. 21 JANUARI Jaargedachten Rikie Mombarg- van de Hoven, Erna Bunte en haar familie. 29 JANUARI pastoor Lamers, Jaargedachten Erna Bunte. 12 FEBRUARI overleden ouders Gotink-Eggink en zoon Herman, pastoor Veer, Piet Venneker. 19 FEBRUARI Marijke Schoenaker-Krudewicz. 5 MAART Overleden ouders Gotink-Eggink en zoon Herman.

Terugblik 2016

Wanneer een jaar is verstreken wil je graag terugkijken. Binnen onze geloofsgemeenschap hebben wij mooie gebeurtenissen en activiteiten meegemaakt. We denken aan het 50-jarig jubileum van het Gemengd Koor in juni 2016 en in november de huldiging van vier jubilarissen die respectievelijk 25, 40 en 50 jaar lid zijn van het koor. Beide gebeurtenissen zijn op feestelijke wijze gevierd. In de ontmoetingsruimte achterin de kerk is er gelegenheid gemaakt om een receptie voor het koor te houden maar ook is het koffiedrinken op zondag een gezellige aangelegenheid geworden in deze ruimte. Vrijwilligers hebben dit bewerkstelligd.

De achterste kerkbanken zijn "onder handen" genomen. Door ze te splitsen en van scharnieren te voorzien zijn er zitjes gecreëerd. Tafeltjes zijn zelf gemaakt en zo vond er achterin de kerk een transformatie plaats. Met de kerst stonden de kerkbanken weer in het gelid, de koffieruimte/annex ontmoetingsruimte was even "weg". Er was weer voldoende ruimte voor de kerkgangers tijdens de kerstvieringen. Vrijwilligers zijn altijd in de weer, vijf dagen na Kerst was de ontmoetingsruimte weer ingericht zoals het was. De volgende activiteit werd er weer gehouden. Traditioneel wordt aan het einde van het jaar voor de vrijwilligers van onze St. Willibrordus een oliebol-lenbijeenkomst georganiseerd. Deze vond ook plaats in deze ontmoetingsruimte. Dit is elk jaar weer een gezellig moment voor de "vrijwilligers onder elkaar". Een gezellig praatje, een glaasje met een lekkere oliebol. Op deze bijeenkomst werd ook aandacht besteed aan twee vrijwilligers die al vijftig jaar lector zijn in onze kerk. Mw. Teunissen en Harry Kasteel werden "in het zonnetje" gezet met een cadeau. In het afgelopen jaar heeft het kerkgebouw enige onderhoudswerkzaamheden ondergaan. Het parochiezaaltje is verhuurd aan Buurtzorg Ruurlo. Door het afscheid van vier leden van de pastoraatgroep per 1 januari 2016, vergaderen de locatieraad en de pastoraatgroep gezamenlijk. De pastoraatgroep die uit vier taakvelden bestaat heeft op dit moment twee leden die verantwoordelijk zijn voor Gemeenschapsvorming en Diaconie. De taakvelden Liturgie en Catechese waren niet vertegenwoordigd. Het zijn juist wel die poten die veel werk met zich meebrengen. Door de schouders eronder te zetten met veel mede-vrijwilligers kon St. Maarten en het Kindje Wiegen toch doorgaan. Wij zijn verheugd te kunnen meedelen dat Jos Rouwhorst met ingang van het nieuwe jaar de pastoraatgroep versterkt en de lege liturgieplaats inneemt. Het taakveld catechese hopen we zo spoedig mogelijk ook ingevuld te hebben.
Namens de locatieraad en pastoraatgroep, Ineke Peterse

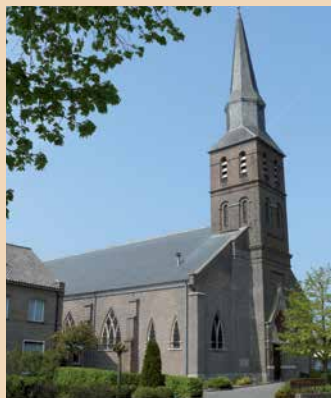
Een goed begin

Het nieuwe jaar vraagt om een goed begin. Lieve mensen, allemaal hartelijk dank voor jullie lieve berichten, kaartjes, bezoeken en warme handdrukken tijdens mijn ziek zijn en terugkomst in de kerk. Fijn om dit zo te mogen ervaren. Het gaat langzamerhand weer de goede kant op en zoals het spreekwoord luidt: nieuwe ronde, nieuwe kansen! Voor iedereen een liefdevol, gelukkig en gezegend nieuw jaar!

Rita Bettink-Lankveld

H. Willibrord - Hengelo

Spalstraat 38; 7255 AD Hengelo (Gld.); 0575-461275;
info@willibrordhengelo.nl; www.willibrordhengelo.nl
secretariaat: woensdag 14.30 – 15.00 uur.
Rekeningnr.: NL85RABO0121392570;
NL82RABO0119538857 (kerkbijdragen);
Redactie: louse50@live.nl, henk@roes-po-advies.nl

Locatieraad/pastoraatgroep

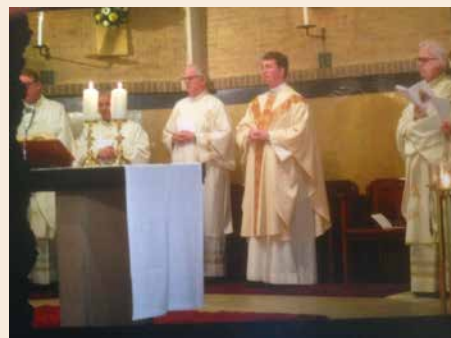
Frans Geurtsen, vz., 462945; Theo Keurentjes, 464247;
Ronald Lankhorst, pm., 465621; Henk Roes, 461061;
Ans Schabbink, 462570. Gerald Veldscholten, 463482.

In 1958 werden er 29 jonge mannen tot priester gewijd. Nu stond Johan daar alleen op dit bijzondere moment van zijn leven.

Hij kreeg ruggensteun van zijn familie en de mensen die in de kerk waren.

De bisschop riep hem naar voren om de inwijding en de zalving tot priester te ontvangen.

De handoplegging door alle aanwezige priesters was een bijzonder moment. De symboliek van losgelaten te worden door het thuisfront en opgenomen te worden in de gemeenschap van priesters was zichtbaar en voelbaar.

Na deze plechtigheid werd de Eucharistieviering gevierd, opgeluisterd door het grote kathedrale koor.

Na de H. Mis werden we uitgenodigd voor de receptie in de St. Nicolaaskerk. De koffie en de broodjes waren heerlijk.

Op de terugreis was iedereen ingetogen en blij dat ze dit mee hadden mogen maken.

Voor mij zelf was het een dierbare herinnering die nog eens extra naar boven kwam.

Johan, het ga je goed, veel steun en kracht toegewenst, bij deze nieuwe taak.

Een medeparochiaan

Nieuwjaarswens

Als ergens geluk en voorspoed voor het oprapen lag
Zou ik daar heen gaan op Eerste Kerstdag
Handen vol zou ik opgooien dan, hoog in de lucht
Dwarrelend op de wind in vogelvlucht
Langs sterren en de maan zou het gaan
Al snel zou het jullie kant uitgaan
Al was het een klein beetje maar
Wij wensen u een gelukkig en voorspoedig Nieuwjaar!
De locatieraad

E.H.C. Keijenborg – Hengelo

Werkgroep opgave Eerste Heilige Communie 2017

Beste Ouders/Verzorgers.
Wilt u uw kind nog opgeven voor de Eerste Heilige Communie 2017?
Dat kan nog tot 31 januari 2017 bij werkgroep Eerste Heilige Communie Keijenborg/Hengelo.
Na aanmelding van uw kind ontvangt u

z.s.m. alle informatie over de bijeenkomsten.

U kunt uw kind aanmelden door een mail te sturen naar onderstaand mailadres. U krijgt dan z.s.m. een mail met opgaveformulier toegezonden.

Opgave tot uiterlijk 31 januari 2017 bij Sylvia Wolsing, via mail tonnysylvia@hotmail.com
Sylvia Wolsing, Molenstraat 1, 7256 AD Keijenborg, tel. 0575-464129, of 06-25254775.

In Hengelo Henk Roes, secr. parochie info@willibrordhengelo.nl of 06-21241984

*Werkgroep Eerste Heilige Communie Keijenborg
Kitty Beulink en Sylvia Wolsing*

Neomist Johan Rutgers

Op 12 november 2016 vertrokken we met de bus richting Utrecht. Er zaten veel parochianen en mensen uit de wijde omgeving in de bus.

Na een flinke wandeling bereikten wij de H. Catharinakathedraal, deze was al aardig vol.

Bij binnenkomst van de kerk werd er gezongen Kom, Schepper, Geest daal tot ons neer (Veni Creator Spiritus).

De grote groep aanwezige priesters gingen voorop en aansluitend Johan en de Aartsbisschop.

Een indrukwekkend moment.

H. Johannes de Doper - Keijenborg

Kerkstraat 7, 7256 AR Keijenborg; 0575-461314,
Secretariaat: donderdag 10.30-11.00 uur
Rekeningnr.: NL85RABO0125501102 (algemeen)
NL25RABO0125502958 (gezinsbijdrage Keijenborg)
NL97RABO0374716390 (gezinsbijdrage Zelhem)
Redactie: hannieankersmit@hotmail.com

Gezinsbijdrage/kerkbalans: C. Gerritsen 06-10065324

Locatieraad/pastoraatgroep

Jos Roeling, 0314-641739; Rob Besselink, 462882;
Hans Limbeek, 0314-641546, Dini Compas-Nijenhuis,
06-40594236; Annie Stapelbroek, 0314-641477

Bereikbaarheid Sint Jan de Doper

Het parochiesecretariaat is geopend op donderdagmorgen van 10.30 – 11.00 uur. Telefoon 0575-461314. Voor spoedgeval- len bij een overlijden of spoedbediening belt u de parochiewacht. Telefoon 06 10 31 96 38.

Stichting R.K. Begraafplaats

Keijenborg: Contactpersoon : Mevr. J. Lamers tel. 0575 – 464162, email: begraafplaatskeijenborg@hotmail.com; website www.begraafplaatskeijenborg.nl

Jaargedachtenisvieringen

Op zondag 22 januari 2017 is de jaarge- dachtenisviering voor Paul Kirch overle- den op 20-01-2016.
Op zondag 19 februari is de jaargedachte- nis voor Miene Goossens-Melgers overle- den op 16-02-2016 en zondag 12 maart is de jaargedachtenis voor Wim Schellings overleden 02-03-2016, Leo Rabelink overleden op 10-03-2016, Marie Spoor- Henricks overleden op 10-03-2016 en voor Marietje Lamers-Beulink overleden op 13-03-2016.

Kerkbalans 2017 gaat weer van start

Thema actie Kerkbalans 2017 is: "Mijn kerk verbindt." Actie loopt van 21 januari tot en met 5 februari 2017.

De werkgroep hoopt weer op uw mede- werking te mogen rekenen.

De enveloppen worden rondgebracht in de week van 23 t/m 29 januari 2017 en worden weer opgehaald in de week van 30 januari tot en met 6 februari 2017.

Verspreiding actie Kerkbalans.

De lopers, die wij nu reeds bedanken voor hun medewerking, kunnen op zondag 22 januari 2017 na de viering tussen 12.00 uur en 12.45 uur of dinsdag 24 januari 2017 tussen 19.00 uur en 19.30 uur op

het parochiesecretariaat (sacristie kerk) terecht voor het afhalen van de pakketten.

Inname enveloppen actie Kerkbalans.

Op dinsdag 7 februari 2017 tussen 19.15 uur en 20.30 uur worden de lopers opnieuw op het parochiesecretariaat (sacristie kerk) verwacht voor de inname van de pakketten. De werkgroep zorgt dan voor koffie.

Wilt u zo vriendelijk zijn uw enveloppe gereed te leggen, zodat de loper niet hoeft te wachten? Bij voorbaat dank.
Werkgroep Kerkbalans

Familieberichten

Overleden: op 17 november 2016 Jan Jan- sen in de leeftijd van 78 jaar. Hij woonde Velswijkweg 15 te Velswijk/Zelhem.
Dopen: zondag 5 februari zullen Liona Janssen en Djim Ankersmid worden gedoopt.

Rozenkransbieden

In de maanden januari en februari is er op de woensdagavond geen Rozenkrans bidden.

Huispaaskaarsen

De huispaaskaars, de verkleinde vorm van de grote paaskaars, is vanaf Aswoensdag tot Palmvasen te bestellen. In de paastijd brengen kaarsen het licht na de donkere dagen van de winter en de huispaaskaars is bij uitstek het symbool om de paas- tijd in huiselijke kring op een ingetogen manier te beleven. Indien u belangstelling heeft, is er de mogelijkheid om zo'n kaars in de komende weken te bestellen.

Vanaf Aswoensdag (1 maart) tot uiterlijk 25 maart kunt u een bestelling doen, daarvoor ligt achter in de kerk een for- mulier met verschillende afbeeldingen en prijzen.

Geert Jansen stopt als collectant

Na meer dan 45 jaar collectant te zijn geweest in onze kerk stopt dhr. Geert Jansen er vanaf januari 2017 mee. Graag willen wij onze grote dank uitspreken aan Geert Jansen voor al deze jaren van trouwe dienst. Uiteraard kunnen we goed nieuwe collectanten gebruiken. Mochten er mensen zijn die zouden willen collecte- ren, neem dan even contact op met Hans Limbeek (0314-641546).
De pastoraatgroep

Opgave Eerste Heilige Communie 2017

Wilt u uw kind nog opgeven voor de Eer- ste Heilige Communie 2017? Dat kan nog tot 31 januari 2017 bij werkgroep Eerste Heilige Communie Keijenborg/Hengelo. U kunt uw kind aanmelden door een mail te sturen naar onderstaand mailadres. U krijgt dan z.s.m. een mail met opgave-for- mulier toegezonden. Opgave tot uiterlijk 31 januari 2017 bij Sylvia Wolsing, via mail tonnysylvia@hotmail.com
Sylvia Wolsing, Molenstraat 1, 7256 AD Keijenborg, tel.nr. 0575-464129, of 06-25254775.

*Werkgroep Eerste Heilige Communie
Keijenborg, Kitty Beulink
en Sylvia Wolsing*

Vorming en Toerusting

Om de juiste woorden van mijn lied. Een avond rondom de poëzie van Willem Bar- nard. Wie in Rozendaal gaat werken, kan er niet omheen: hier heeft jarenlang de dichter Willem Barnard (of Guillaume van der Graft) gewoond en gewerkt. Hier zijn ook veel van zijn kerkliederen ontstaan. Ook het huidige nieuwe liedboek kent veel werk van zijn hand. Maar wie was deze man, die na zijn emeritaat in Ellecom kwam wonen? Wat waren zijn drijfveren, waar lagen zijn theologische wortels? En vooral: hoe klinken zijn woorden vandaag de dag? Ds. Frans Ort heeft zich bezig ge- houden met deze vragen en zal werk lezen van deze dichter en een toelichting geven bij de motieven en drijfveren uit Barnards leven. Als U belangstelling hebt voor het werk van een van de belangrijkste dichters van kerkliederen uit de twintigste eeuw, mag U dit niet missen.

Leiding: Ds. Frans Ort. Datum: 24 januari 2017. Locatie: Het Leerhuis naast de Lam- bertkerk, Markt 2a te Zelhem. Contact persoon: Herma Garretsen 0314-631527, herma.garretsen@hetnet.nl. Opgave: graag een week van tevoren bij de contact- persoon.

Kosten: € 4.- voor koffie e.d.

H. Martinus - Baak

Wichmondseweg 17, 7223 LH Baak; 0575-441291;
martinusbaak@kpnmail.nl
Secretariaat: 1e en 3e donderdag van de maand
9.00-9.30 uur;
Opgave gebedsintenties buiten openingstijden secretariaat:
Bennie Stapelbroek: 491060 of Ans Berends: 441920.
Rekeningnr.: NL96RABO0304501697
Redactie: antoonmentink@chello.nl

Locatieraad/pastoraatgroep

Berna Lamers, 441244; berna.lamers@gmail.com
Twan ten Have, 842002; Arnold Wolbrink, 441206

Koffiedrinken

Op zaterdag 11 februari kunt u na de viering koffie en thee drinken.

Kerstactiviteiten goed bezocht

De kerstmarkt was dit jaar groter van opzet dan ooit, met een levende kerststal, oliebollenkraam en de vele kraampjes in de kerk was het een gevarieerde markt. Feeling heeft mooi gezongen, je kunt rustig stellen dat dit sfeerverhogend was. De opkomst was goed, we kunnen terugkijken op een geslaagde kerstmarkt. Serious Request werd dit jaar voor het eerst door Drop It in het Martinushuus gehouden. Wat een succes. Gezellige opzet met skihutten voor de verkoop van drank en eten, afwisselende bands zorgden voor een ontspannen stemming, het geluid was prima. De organisatie kijkt terug op een geslaagde happening. In de krant kon je al lezen dat het Martinushuus de poptempel van de toekomst is.

Kerstavond om 20.00 uur een Eucharistieviering met pastoor Scheve, wat een opkomst! De kerk was vol, er moesten stoelen bijgezet worden voor de laatste gasten. Het was mooi om te zien dat vele mensen met kerst in een andere geloofsgemeenschap naar de kerk gaan, iets wat in de toekomst steeds vaker zal gebeuren.

Kerkbalans

De landelijke actie kerkbalans start op zaterdag 21 januari 2017. Wij willen als geloofsgemeenschap daar ook in die week aandacht aan schenken. De kerk is het centrale punt op belangrijke momenten in ons leven, maar het moet wel onderhouden worden. Uw kerk kost geld. De erediensten, de vele activiteiten, de verwarming, de verlichting, personeelskosten, pastorale en missionaire projecten, het zijn kosten die gemaakt worden om de kerkdeuren open te houden. Als de voorbereiding voorspoedig verlopen is, heeft u samen met deze Onderweg de bekende envelop ontvangen. Mocht dat niet zo zijn dan wordt deze nabezorgd.

Parochieavond woensdag 22 februari 2017

BELANGRIJK DAT U AANWEZIG BENT!

In de vorige *Onderweg* werd de parochieavond reeds aangekondigd. De avond bestaat uit twee delen.

We beginnen de avond met informatie over de gebeurtenissen van afgelopen jaar. Daarna gaan wij met elkaar in gesprek over de toekomst. Het gaat dan om vrijwilligers, kerkelijke activiteiten en voortzetten van de vieringen. U weet wellicht dat er belangrijke ontwikkelingen

zijn met betrekking tot het Martinushuus, het voorste deel van het kerkgebouw. Deze ontwikkelingen hebben waarschijnlijk ook invloed op het achterste deel, het liturgisch centrum. We willen met het parochiebestuur, de pastores en u informatie uitwisselen en met u overleggen welke mogelijkheden er zijn voor de toekomst van onze geloofsgemeenschap. Uw aanwezigheid en stem is heel belangrijk! Na een pauze zullen medewerkers van het Sociale Team West van de gemeente Bronckhorst u laten kennismaken met de mogelijkheden van het sociale team. Vanuit de gezamenlijke kerken Bronckhorst is de wens geuit aan de gemeente Bronckhorst om de parochianen op de hoogte te brengen van de activiteiten en mogelijkheden van deze teams.

Reden genoeg om naar zaal Herfkens te komen, op woensdag 22 februari. Van harte welkom!!

1 maart Aswoensdag in Vierakker

Op woensdag 1 maart is het Aswoensdag, wij starten de vastenperiode met een Aswoensdagviering in Vijfslagverband. Deze woorddienst begint om 19.00 uur en wordt dit jaar in Vierakker gehouden.

Beatmis

We willen u allen vragen om de Beatmis van zaterdag 8 april 2017 in uw agenda te zetten. Het is een oud fenomeen dat we nieuw leven in willen blazen. Een echte Eucharistieviering maar dan omlijst met livemuziek. Het koor uit Olburgen is die avond ons gastkoor en Back to Basic is een band met keyboard, gitaar en dwarsfluit. De opzet van de avond zal afwijkend zijn, de aanvangstijd zal in het volgende nummer van de *Onderweg* staan. Op deze avond zijn jong en oud van harte welkom.

Gebedsintenties

Za. 28/1 Ouders Roordink-Borgonjen, Ouders Schotman-Bekken en fam. **Za. 11/2** Jgt Ouders Cornelissen/Brink, Fam. Hendriks/Hermesen **Zo. 26/2** Herman Hendriks, jgt. Mies Koekkoek.

Gebedsintenties voor elke viering: Riek te Stroet-v.d. Bos, Riek Jansen-Mentink, Mevr. v.d.Pavert-v.Leussen, Riet Jansen-Vermeulen.

Gebedsintenties voor eenmaal per maand: Mevr. Hebben-Smit, Teun en Marie Eliesen-Hendriks, Ouders van Leussen-Schooltink-Bosman, Dicky Herfkens, Fam. van den Bos-Sesink, Fam. Heijntink, Jos Hermesen, Fam. Veenhuis-Zents, Ouders Schoenaker-Janssen, Fam. Teunissen-Schooltink, Gradus Lichtenberg, Jan en Gretha Janssen-Bosman.

H. Willibrord - Drempt

Zomerweg 19, 6996 DD Drempt.
 Secretariaat: Hoefkensestraat 12, 6996 DS Drempt
 locatieraaddrempt@gmail.com, 06 83801729
 Opgave gebedsintenties:
 rk.drempt.gebedsintentie@gmail.com
 Rekeningnr.: NL25RABO0304500259
 Redactie: redactie.willibrord.drempt@gmail.com

Locatieraad / pastoraatgroep

Ingrid Stortelder-Spigt, 0313 479294
 Henrie Bremer, secretaris
 Fons Janssen, penningmeester
 Peter Hammink

Locatieraad

Met dit schrijven zijn de kerstdagen alweer bijna voorbij. De kerst is een mooie maar voor veel mensen ook een moeilijke periode. Uit de media vernamen we dat er weer topdrukte heerste in de supermarkten en winkels en dat de restaurants voor kerst volgeboekt zaten. Dit is een goed teken in economisch opzicht maar het is helaas ook zo dat een grote groep mensen in onze samenleving hier niet aan kan deelnemen. De huidige kerstbeleving gaat veelal voorbij aan de werkelijke betekenis van kerst, zoals licht voor de toekomst en warme medemenselijkheid.

Voorafgaand aan de kerst is er veel gedaan om de nachtmis op kerstavond, traditiegetrouw voorgegaan door pastor Leisink, het concert van Feeling op Eerste Kerstdag en de kinderkerst op Tweede Kerstdag weer goed te laten verlopen. De kerk was weer mooi versierd met een verlichte kerstboom, prachtige bloemstukken en natuurlijk de mooie kerststal. Alle vrijwilligers hartelijk dank voor de inzet.

Vorige jaar hebben alle locaties de opdracht gekregen een toekomstvisie te schrijven die in het voorjaar van 2016 is ingediend. In het platformoverleg van 24 november van de parochie zijn de opgestelde toekomstvisies van de locaties besproken. Door een groot aantal locaties is veel werk verricht aan dit "vijfjarenplan". Uit de veertien opgestelde plannen blijkt dat de afname van het aantal vrijwilligers een van de eerste knelpunten

gaat vormen. Dit zal voor onze eigen locatie waarschijnlijk ook het geval zijn als er niets verandert. De visie van het bestuur/team is dat de locatie gedragen moet worden door de mensen uit de locatie zelf en dat het bestuur/team de locaties zoveel mogelijk zal ondersteunen in plannen en initiatieven. Het doel is kerklocaties te behouden.

In het vrijwilligersoverleg van onze locatie van afgelopen december zijn de uitkomsten van de toekomstvisies gedeeld met de werkgroepen. Het moeilijke komt nu, het omzetten van plannen in daadwerkelijke acties. De hulp van velen is nodig om de kerkgemeenschap in Drempt overeind te houden de komende jaren. Wie voelt zich geroepen?

Oecumenisch viering

De oecumenische viering op zondag 21 januari is in Achter-Drempt. De viering begint om 10.00 uur, voorgangers zullen zijn dominee Engelage en diaken Bos. Het thema is "Jouw hand, mijn glimlach (2 Korintiërs 5:14-20)". De tweede collecte is deze zondag bestemd voor het werk van Oikos. Oikos werkt aan veranderingen in de Nederlandse samenleving, gericht op rechtvaardige en duurzame ontwikkeling wereldwijd.

Plezier in lezen

Hoera, het is zover!!! "Plezier in lezen" ook in Achter-Drempt.

Na Hummelo, Hoog-Laag Keppel en Voor-Drempt is nu Achter-Drempt aan de beurt.

Na heel veel overleg en voorbereiding is het nu zover.

Het Boekenuitleenkastje is klaar, gemaakt door Herman Snelder, geleverd door Antoon Snelder en de plaats bereikbaar gemaakt door Herman Snelder, Ben Helmink en Ben Hakvoort.

Het kastje komt te hangen aan de linker voorkant van de St. Willibrorduskerk.

Voor iedereen toegankelijk en wij zorgen voor de boeken!!!

Het is de bedoeling dat, wanneer u er een boek uithaalt om te lezen, u er een ander boek inzet. Heeft u geen ander boek om erin te zetten, dan is dat ook geen probleem, wij houden het in de gaten en vullen als het nodig is weer aan. Er is geen registratie, u hoeft niet aan te geven of u er een boek uit heeft gepakt. Alleen vragen wij u om het kastje netjes te houden.

Het motto is dus: een boek eruit, dan een ander boek erin.

Half januari 2017 wordt het kastje opgehangen!!! Misschien is dat al gebeurd, als u dit leest. We hopen dat u er allemaal veel gebruik van gaat maken en dat u heel veel plezier gaat beleven aan "Het Boekenuitleenkastje" bij de St Willibrorduskerk in Achter-Drempt.

Gerda Hakvoort en Ine Buiting-Nelissen

Kerkbalans 2017

Het begin van het nieuwe jaar staat in het teken van actie Kerkbalans. Naast de inzet van vrijwilligers zijn voldoende financiële middelen essentieel voor het voortbestaan van onze kerk. In de brief van actie Kerkbalans kunt u hier meer over lezen. Wij rekenen weer op uw bijdrage. Alvast hartelijk dank.

Anders Vieren

Op zondag 19 februari om 9.30 uur wordt er voor de derde keer een Anders Vieren viering gehouden in Drempt. De reacties op de afgelopen 2 vieringen waren erg positief. We hebben er dan ook weer veel zin in, samen met het koor Feeling en Laura van de Kam, parochiemedewerker hebben we weer een inspirerende viering voorbereid. Laat u verrassen op zondag 19 februari!!!

Vrijdagviering

Op iedere laatste vrijdag van de maand om 9.30 uur is er een viering in de kerk.
 27/01: Eucharistie Pastoor Scheve;
 24/02: WCV Diaken Bos.

Familieberichten

Overleden: Op 11 november is overleden Geert Klein Mentink in de leeftijd van 77 jaar.

Op 17 november hebben we afscheid van hem genomen tijdens een viering in onze kerk en hem onder de klanken van enkele jachthoornblazers uitgeleide gedaan naar het crematorium te Dieren voor het definitieve afscheid.

Dat hij mag rusten in vrede.

H. Willibrord - Olburgen

Olburgseweg 4; 7225 NB Olburgen, 0575-451279,
bgg 0575-451454.
Rekeningnr.: NL42RABO0148900313
Redactie: jansenmts@planet.nl

Locatieraad/pastoraatgroep

Jan den Hartog, voorzitter, 452815
Alex Gerritsen 450950
Anke Pasman, 451261

Boekenuitleen Olburgen

In de boeken-uitleen in de voormalige basisschool in Olburgen hebben wij een groot aanbod van boeken. Het lenen van boeken is gratis, maar we hebben ook een aantal exemplaren te koop voor € 0,50. De openingstijden zijn: dinsdag van 18.30 uur tot 19.30 uur en op vrijdag van 10.30 uur tot 11.30 uur. En geen zin in een boek, maar wel in een praatje, ook dan ben je natuurlijk van harte welkom.

We hebben weer een aantal nieuwe titels binnen gekregen o.a.

Holtwijk, Ineke:	Kannibalen in Rio
Cussler, Clive:	De storm
Newman, Ruth:	Vleugels van angst
Tsjechow, Anton:	Verzamelde werken
Blaauw, J.A.:	Dossier Blaauw
Rushdie, Salman:	Woede
Peper, Rascha:	Russisch blauw
Krabbé, Tim:	Vertraging
Keuls, Yvonne:	Daniel Maandag
Brouwers, Jeroen:	Bezonken rood
Benali, Abdelkader:	Bruiloft aan zee

Geen vieringen in Olburgen

In het weekend van:

4 – 5 februari
18 – 19 februari
4 – 5 maart

Roosters

Misdienaar:

22 januari

Collectanten

22 januari:	Theo Damen
29 januari:	Joost Langenhof
12 februari:	Jan den Hartog
26 februari:	Erna Bosch

Lectoren

22 januari:	Anke Pasman
12 februari:	Cilia Langenhof

Kosters

22 januari:	Jan Baars
29 januari:	Joost Langenhof
3 februari:	Theo Damen
12 februari:	Cilia Langenhof
26 februari:	Betsie Verhoeven
3 maart:	Theo Damen

Bloemversiering

21 januari – 3 februari:	Diny en Leonie
4 februari – 17 februari:	Yvonne en Til
18 februari – 3 maart:	Thea en Gerda
4 maart – 17 maart:	Riky en Marietje

Dames- en herenchoor

Repetities: 24 januari, 7 februari,
14 februari, 21 februari, 7 maart

Gezongen vieringen: 22 januari,
12 februari, 26 februari

Intenties

22 januari: Theo van Aalst, Bart Godschalk, Willemien Horstink-Groot Koerkamp en Jan Horstink, Jan Egging en Marietje Egging-Houtman

29 januari: Liesbeth Sielias, Herman en Bep Pasman

12 februari: Overleden ouders Gerritsen-Reulink, Willemien Horstink-Groot Koerkamp en Jan Horstink, Herman en Bep Pasman, Antoon Gosselink en Truus Gosselink-Steeverink

26 februari: Theo van Aalst, Gradus en Dinie Baars, Herman en Bep Pasman, Gradus en Riek Bremer, Theo Bremer, Jan Egging en Marietje Egging-Houtman, Overleden familie Sesink-Peters

Nieuwe website

Op de website: www.12postelen.nl en dan de tegel: Geloofsgemeenschappen heeft iedere parochiegemeenschap haar eigen pagina. Het is de bedoeling dat de website up-to-date is, met de papieren versie van *Onderweg* is dat natuurlijk niet mogelijk. Neem dus een kijkje op de site voor de meest actuele gegevens.

Heb jij een artikel waarvan je denkt: dat is leuk voor de site, stuur dit dan digitaal door naar: jansenmts@planet.nl

Kopij

Sluitingsdata inleveren kopij voor Olburgen/Rha: (uiterlijk 20.00 uur):

Nummer 3: 7 februari 2017

Nummer 4: 28 maart 2017

Nummer 5: 16 mei 2017

Nummer 6: 18 juli 2017

Nummer 7: 12 september 2017

E-mailadres: jansenmts@planet.nl

Vervolg van Zutphen

Dan, om ongeveer 11.20 uur luistert u naar het 'Gesprek van de Zondag' over iets wat speelt in onze plaatselijke kerken of in onze samenleving. Om 12.02 uur, na het nieuws, wordt een viering uitgezonden van één van de deelnemende kerken. Maar wordt er veel geluisterd naar Radio Kerkplein? Eerlijk gezegd, we weten het niet want het is haast onmogelijk om luisterdichtheid te meten. Wat we wel weten is dat een grote groep medewerkers dit kerkelijk werk dragen. Ik noem de programmamakers, de interviewers, de technici, verder de mensen die de muziek uitzoeken, die op zondagmorgen de presentatie verzorgen, die het kinder-verhaal vertellen, de bestuurders van de Stichting. Al met al een grote groep van 40 – 50 vrijwilligers die dit werk van de Kerk trouw verrichten.

Met die vrijwilligers hebben we op een feestelijke avond in september gepraat over hoe we verder zullen gaan met Radio Kerkplein. Hoe lang houden we het nog vol? We hebben telkens nieuwe mensen nodig en zoals overall wordt dat steeds moeilijker. Je kunt vragen: is dit werk nog wel bij de tijd, of is het overbodig, nu veel kerken zelf hun diensten kunnen uitzenden. Daar tegenover staat: nu wij nog steeds de mogelijkheid hebben om onze stem te laten horen over wat ons in ons christelijk geloof beweegt, mogen we dat zomaar opgeven? En wat denken de kerkenraden ervan? Zij steunen ons financieel, maar er zijn kerkenraden voor wie dit kerkenwerk geen prioriteit heeft en die dat duidelijk aangeven. Zo zijn er zorgen en vragen te over, maar intussen zijn we dankbaar dat we dit werk zoveel jaren hebben kunnen doen.

Wie meer informatie wil als nieuwe vrijwilliger kan zich wenden tot:

Janny Herrebrugh, tel. 0575-513675 /
Martin Werkman, tel. 0575-553759.

Wim Stolte, voorzitter van de Stichting Radio Kerkplein

H. Willibrord - Steenderen

Bronkhorsterweg 2, 7221 AC Steenderen, 0575-451223
Postadres: Azaleastraat 14; 7221 AZ Steenderen
Secretariaat: 1e en 3e maandag v.d. maand 9.30-10.30 uur;
of M. Schut, 0575-452101
Rekeningnr.: NL28RABO0148991939
Redactie: mariaschotman@gmail.com

Locatieraad

Trudi van der Weijden, vz.; Trees Huis in 't Veld, pm.;
Nel Verheul, secr., 470596, familie.verheul@kpnmail.nl;
Willie Geurts, geb.

Pastoraatgroep

Annie Alberink, Marijke Steemers, Maria Schut, secr. 452101,
mariaschut@kpnmail.nl; Annie Willemsen, Maria Schotman, vz.

Geslaagde vrijwilligers- dag op 20 november

Net als vorig jaar waren alle vrijwilligers uitgenodigd voor de viering met aansluitend een gezellig samenzijn. Dit keer werd de groep kosteren en collectanten in het zonnetje gezet. Zij werden aan het eind van de viering naar voren geroepen en kregen een roos met bedankkaartje en een daverend applaus. Het werk van een koster begint ruim voor aanvang van de dienst en gaat na afloop nog even door. De koster heeft een hele lijst van wat er allemaal moet gebeuren. Dit varieert van kaarsen aansteken tot de geluidsinstallatie aanzetten. Van de klok luiden tot de nummers van de liedjes ophangen enz. enz. De collectant assisteert de koster tijdens de collecte. Het is iedere keer weer fantastisch dat alles zo gestroomlijnd verloopt. Na de viering, voorgegaan door Marga Peters (nu Engelage), werd er in het Kerspel koffie geschonken en daarna een drankje. Het was een gezellig samenzijn dat werd afgesloten met een broodje kroket, verzorgd door de plaatselijke snackbar.

Schoenendoosactie op zondag 27 november

Dit was een hele happening. Op de schoenen was aandacht geschonken aan de actie en dat kwam tot uiting in het aantal dozen dat ingeleverd was. Tijdens de oecumenische dienst brachten de aanwezige kinderen de dozen naar voren en telden

ze. Uiteindelijk kwam de stand op 223! Een geweldig aantal. De viering werd geleid door dominee Fini van Zoelen en Maria Schotman. Muzikale inbreng was er van het gemengd koor, het Sterrenkoor en Back to Basic. De dozen werden door Gerda en Cor Vredegoor naar het inzamelingspunt in Kesteren gebracht.

Afscheid van een bezorger van de Onderweg en de Kerkbalans

Jarenlang heeft mevrouw Maike Wichers-Ampting als vrijwilliger de Onderweg bezorgd. Ook verzorgde ze het brengen en ophalen van de kerkbalans enveloppen. Dank je wel Maike voor je inzet.

Nieuwjaarsreceptie 8 januari

Zoals ieder jaar werd de receptie door veel parochianen aangegrepen om elkaar alle goeds te wensen. Vooral gezondheid. De oliebolletjes van bakker Willemsen gingen erin als koek. Er werd geproost op het nieuwe jaar 2017.

Kerkbalans 2017

Met deze *Onderweg* krijgt u ook de envelop voor de kerkbalans in de bus. De zo broodnodige jaarlijkse inzameling om onze kerk en geloofsgemeenschap

overeind te houden. Tot nu toe lukt dit nog steeds dankzij uw gulle gaven. Wij hopen ook dit jaar op uw bijdrage te mogen rekenen. Het zou mooi zijn als ook de jongere generatie zich geroepen voelt om hun bijdrage te leveren. Alvast dank voor uw toezegging!

Avond met pastoor Scheve

Op dinsdag 7 februari om 20.00 uur zal pastoor Scheve een avond verzorgen in het Kerspel. Dit in het kader van de "Rondom de Kern" avonden die een paar keer per jaar georganiseerd worden door de protestantse gemeente en waarin de katholieke gemeenschap mee participeert. Het onderwerp van deze avond is: De spiritualiteit en leven van Franciscus. Hierbij zullen beelden getoond worden. U bent allen van harte welkom.

Familieberichten

Op 7 december is mevrouw Maria Johanna Verheij-Winters overleden op 87 jarige leeftijd.

Op 23 december is de heer Bart van Rooij overleden op de leeftijd van 66 jaar.

Koffiedrinken

Zondag 5 februari na de viering van 9.30 uur.

Kerstmis

De kerk was weer prachtig versierd door de bloemengroep. Het koper geïmpost door de poetsgroep. De kerststal nam een prominente plaats in de kerk en werd goed bezocht tijdens de openingsuren. Het was een warme kerst, zowel buiten als binnen. Heel sfeervol.

H. Willibrord - Vierakker

Vierakkersestraatweg 31, 7233 SE Vierakker, 0575-441286,
info@demooistekerk.nl; www.demooistekerk.nl
Secretariaat: donderdag 10.00-12.00 uur.
Rekeningnr.: NL40RABO0366417029;
NL09INGB0000856562;
Rekeningnr.: NL86RABO0327465948 (restaurant)
Redactie: redactie@demooistekerk.nl

Locatieraad

Charlotte Bonga, vz., pm., 441261; Margreet Gründemann,
secre., 555559; Ria Hermesen, 520870; Jan Marijnissen,
441276, Frank Koekkoek, 452535

Pastoraatgroep

Michel Roording, 0630727690; Jan Tijssen, 441743;

Akkerbloemetje “bloeiend (On-)kruid”

In de vroege morgenuren van zondag 20 november j.l. is vredig ingeslapen: Theodora Maria Theresia Wilhelmina (Thea) Holtslag-Lucassen, weduwe van Joop Holtslag, in de leeftijd van 91 jaar. Wij herinneren ons Thea als een warme, vriendelijke vrouw die nauw betrokken was bij zowel het maatschappelijke dorpsleven als het kerkelijk leven.

Jarenlang zong zij mee in het gemengde koor “Laus Deo” als ook in het rouw en trouw-koor van de kerk, wat later overging in het gemengde kerkkoor.

Op vrijdag 25 november hebben we tijdens een kerkelijke uitvaartdienst afscheid van haar genomen en haar mogen begeleiden naar haar laatste rustplaats bij haar man op het parochiële kerkhof naast de kerk.

Moge zij rusten in vrede en mogen zij die achterblijven kracht en steun ontvangen om dit verlies te kunnen dragen.

Familiekerstviering op kerstavond

Zo na de kerstvakantie is het tijd om terug te kijken naar een mooie en warme periode die de kersttijd met zich meegebracht heeft.

Op zaterdagavond 24 december, het is alweer een tijdje geleden, hebben we samen kunnen genieten van een mooie familiekerstviering in onze kerk. De opkomst was uitstekend en de sfeer was gezellig, mede door de prachtige aankleding van de kerk.

Tijdens de adventsperiode heeft een groepje van twaalf kinderen de kindernevendiensten bezocht. Ze zijn actief bezig geweest met het project: “speuren naar tekens van hoop”: door middel van een speurtocht in de kerk, luisteren naar verhalen, oefenen voor het kerstspel en versieringen voor de kerstviering maken. Op kerstavond werd er door alle kinderen

van de kindernevendienst een bijdrage geleverd aan de dienst. Aan het begin van de dienst werd het kindje Jezus binnengedragen in de armen van Maria, die samen met de spelers van het kerstspel naar voren liep om het kindje in de kribbe te leggen.

Het werd langzaam lichter toen tijdens het kaarsenlied de kaarsen op de adventskransen werden aangestoken. Het kerstspel van de boze keizer die een kerstverhaal wilde horen werd door de kinderen uitgevoerd. Natuurlijk mocht ook het verhaal van de geboorte van Jezus niet ontbreken. Op een groot scherm was het verhaal goed te volgen, door middel van een powerpoint met schilderijen van de schilder Lavoie. Deze powerpoint eindigde met een samenvoegen van alle plaatjes. Het was muisstil toen alle plaatjes samen het gezicht kindje Jezus bleken te vormen. Het verhaal werd afgesloten met het samen zingen van “Er is een kindeke geboren op aard”.

Het was erg fijn om met jong en oud samen te komen om het licht van Jezus door te geven aan de hele wereld. Waarschijnlijk zal iedereen de goede boodschap wel gehoord hebben toen de kin-

deren in de kerk een muziekinstrumentje mochten pakken om samen het kerstlied “Midden in de winter nacht” te begeleiden.

Openstelling Tweede Kerstdag

Zoals ieder jaar stonden de deuren van de mooiste kerk van Gelderland ook dit jaar op Tweede Kerstdag wijd open. Meer dan 200 mensen kwamen een kijkje nemen.

De kerk was als vanouds prachtig versierd en de twee kerststallen trokken veel bekijks. Beide zijn zeer verschillend en er werd door de aanwezigen druk bediscussieerd welke nu eigenlijk de mooiste is: de klassieke kerststal geschonken door de Fraters uit Borculo of de kerststal van Oostenrijkse makelij meegenomen door de bekende pastoor Ter Heerdt tijdens een studiereis naar Spanje? Voor wie de kerststallen niet kent, misschien een ideeetje om volgend jaar zelf een oordeel te vellen? Een bezoekje aan de kerk op Tweede Kerstdag is overigens ook om andere redenen zonder meer de moeite waard. Er werd prachtig gezongen door een soliste en een onverwachts extraatje was de uitvoering door de eigen organist samen met iemand die zijn cello had meegenomen. Een spontane combinatie welke met luid applaus werd beloond.

Maar er was meer. Onder enthousiaste aanvoering van Lidwien werd door 20 mensen de toren beklommen en er was veel vraag naar het Ludgerpad in de Ludgertuin, nog niet helemaal af maar er is al goed te zien hoe aardig dit gaat worden. Nieuw dit jaar was de glühwein die als “verrassing van kosteres Ria” in het weekblad Contact en de Zutphense Koerier was aangekondigd. Een goed idee want deze vond gretig aftrek.

Veel dank aan gastheer Jan en gastvrouwen Ria, Margreet en Lidwien!

Ludgerpad in de Ludgertuin

In diverse edities van *Onderweg* hebt u al kunnen lezen over het ‘Ludgerpad’ c.q. de ‘Ludgertuin’. Het is wat verwarrend. De term ‘Ludgerpad’ in combinatie met onze kerk. De term schept verwachtingen van een serieus pad dat zich op z’n minst toch wel over enige honderden meters uitstrekt. Daarnaast is er al een heus Ludgerpad. Dit pad loopt van het Ludgermonument bij Café Den Elter helemaal naar Aalten. Het is daarom misschien beter om van het ‘Ludger(levens)pad’ in de Ludgertuin te spreken. Hoe dan ook. De aanleg is al ver gevorderd. Nog wat puntjes op de ‘i’ en dan is alles in gereedheid voor de officiële opening op 26 maart. Zet deze datum vast in uw agenda. In de volgende *Onderweg* meer.

Kindernevenviering

Waarom een kindernevenviering?

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig. Vragen ze u ook wel eens de oren van het hoofd? Vragen zoals: "Is Jezus echt geboren? Waar is Hij nu? Wat gebeurt er in de kerk?".

Tijdens de kindernevenviering praten we hier samen over op een manier die bij de leeftijd past.

Wat doen we?

We steken de kaars aan en bidden samen een gebed met afsluitend het "Onze Vader". Daarna wordt het evangelieverhaal of een bijpassend ander verhaal voorgelezen. Samen wordt hierover nagepraat en kunnen kinderen hun eigen ervaringen kwijt. Daarna wordt er gekleurd of geknutseld over het thema van die zondag.

Waar, wanneer en hoe vaak?

De kindernevenviering wordt gehouden in de Willibrorduskerk in Vierakker en staat altijd vermeld in de bijlage bij het vieringschema (pag. 15). In principe is de viering elke eerste en derde zondag van de maand om 9.30 uur, behalve in de grote schoolvakantie.

De kinderen worden aan het begin van de viering uitgenodigd om mee te gaan naar de nieuwe sacristie. Zij komen na de collecte weer terug in de kerk.

Wilt u graag vrijblijvend op de hoogte gehouden worden van de activiteiten van de kindernevenviering in de Willibrorduskerk, stuur dan een mailtje naar onderstaand mailadres zodat u opgenomen kunt worden in de maillijst. kindervieringen@mooistekerk.nl

Marie-José Holtslag

Uitnodiging Kliederkerk

Graag nodigen we jou, je familie, je vriendjes en vriendinnetjes of wie je maar wilt meenemen, uit voor een nieuwe middag vol leuke activiteiten rondom een Bijbels thema.

We beginnen met een uurtje 'kliederen': spelletjes, experimenten, bouwen of knutselen, er is voor elk wat wils. Daarna houden we een korte viering waarin we verder kennismaken met het thema. Om half vier sluiten we de middag smakelijk af met een high tea met lekkere hapjes en drankjes.

Ben jij er ook (weer) bij?

Zondag 12 februari 2017 van 14.00 tot 16.00 uur
In De Wijngaard, Wilhelminalaan 3, Zutphen

Laat het ons weten door een mailtje te sturen naar m.engelage@12apostelen.nl
Marga Engelage - van Langen, pastoraal werker

Kloosterweekend voor jongeren

Het kloosterweekend voor jongeren van het Aartsbisdom Utrecht vindt plaats van vrijdagavond 27 t/m zondag 29 januari 2017. De jongeren zijn te gast bij de zusters trappistinnen van abdij Koningsoord in Arnhem. Dit jaar is het thema: 'Wat beweegt je? Speuren naar spiritualiteit'. Jongerenwerker Amanda Praseres: "We leven mee met het ritme van het klooster waar we verblijven. Tussen de vieringen door is er ruimte voor onderlinge ontmoeting, gesprek, stilte en natuurlijk is er ook tijd voor gezelligheid. Tijdens deze dagen ontmoet je naast andere jongeren ook de kloosterbewoners."

Voor informatie en/of aanmelden: Amanda Praseres (tel.: 06 48459598) of Samuel Luz (tel.: 06 28448875).
Mailen kan ook: jongerenpastoraat@aartsbisdom.nl

Tienerkamp: 'The voice of challenge'

In de zomer van 2017 (**6-12 augustus**) is er weer een tienerkamp voor meisjes en jongens van 12 t/m 16 jaar. "Dit keer gaan we naar Birgelen in Duitsland. We kamperen in een groot bos en in de hele omgeving zijn prachtige heuvelachtige wouden en heidevelden. Je koopt zelf met je eigen groepje, we gaan klimmen in een klimbos, maken een heuse trektocht en gaan mountainbiken. Tussendoor zijn er heel wat spelen en vieren we ergens de Mis," aldus de kampleiding.

Deelname kost 200 euro. Deelnemers voor wie dit bedrag te hoog is, kunnen overleggen voor een oplossing. Leiding: pastoor Gerben Zweers, Linda Vink en andere ervaren leiders.

Informatie: pastoor Gerben Zweers, pastoorzweers@gmail.com

Kinderkamp 'Koning(in) voor een week'

Ook in de zomer van 2017 organiseert het Aartsbisdom Utrecht een kinderkamp voor meisjes en jongens van 8 t/m 12 jaar. Het motto is: 'Koning(in) voor een week!' Er wordt gekeken naar Bijbelverhalen waarin koningen en koninginnen voorkomen. Daarnaast staan leuke activiteiten, spelletjes, keten, lekker eten en nog veel meer op het programma.

Zaterdagavond 5 t/m donderdagavond 10 augustus op kampeerboerderij de Aalbertshoeve te Ermelo. Kosten € 115 per kind. Bij meer kinderen uit één gezin, is er een speciaal tarief van € 60 per extra kind. Kampleiding: Jacqueline Kolfshoten, Imke Krus en vicaris Hans Pauw.

Meer info: Jacqueline Kolfshoten, tel.: 06 29015399 of e-mail: j.kolfshoten@upcmail.nl

Jong Onderweg

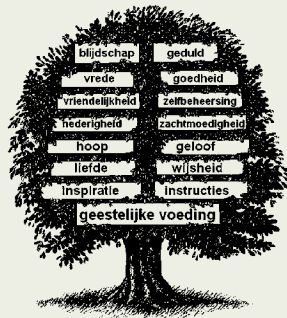
Al drie jaar komt de groep Jong Onderweg bijeen. We zijn begonnen met zes jongeren en groeiden uit tot een groep van tien jong volwassenen. De inspirerende bijeenkomsten worden in overleg met elkaar ingevuld en er wordt over allerlei thema's met betrekking tot geloof en eigen leven gepraat.

De bijeenkomsten van Jong Onderweg zijn voor het komende half jaar gepland op:

11 januari, 15 februari, 22 maart, 26 april, 31 mei en 28 juni 2017.

We komen bij elkaar in de sacristie van de St. Janskerk, Tegnagelshoek 10a, 7201 NE Zutphen.

Wat doen we zoal op een avond als we bij elkaar komen? Vaak gaan we in gesprek over een geloofsthema dat ons raakt, we kijken waar het in ons dagelijks leven mee kunnen verbinden. Het is een bijeenkomst waar we in vertrouwen uitwisselen over wat ons bezighoudt en soms vierend dat wat ons hart raakt aan God voorleggen. Ben je tussen de 18 en 35 jaar en lijkt het je leuk om eens mee te doen?

Voor informatie en/of aanmelden kun je met mij contact opnemen.

Marga Engelage-van Langen, pastoraal werker,
email: m.engelage@12apostelen.nl, bel of app
0629405303 of via Jong Onderweg Facebook.nl

Het Heilig Vormsel

Op zaterdagavond 17 juni 2017 komt hulpbisschop H. Woorts de vormelingen het Sacrament van het Heilig Vormsel toedienen. Maar eerst gaat daar nog een voorbereiding aan vooraf. Op de informatieavond voor de vormelingen én hun ouders vertellen we daarover meer.

Deze informatieavond is op maandag 20 maart van 19.15 tot 20.45 uur in het parochiecentrum van de Christus Koningkerk, het Jebbink 8 te Vorden. Graag zien we jullie op de informatieavond. Aanmelden kan nog tot 1 februari 2017.

Belangrijke data:

Vormselvoorbereidingsweekend: zaterdag 6 t/m zondagmiddag 7 mei 2017 (incl. overnachting).

Vormselviering: zaterdag 17 juni 2017, 19.00 uur; in welke kerk wordt later bekend gemaakt.

Kennismaking met de vormheer hulpbisschop H. Woorts: zal nog nader bekend gemaakt worden.

Voor meer informatie en het aanmeldingsformulier, zie www.12apostelen.nl onder het blok Wat te doen bij? Heilig Vormsel, of bij het parochiesecretariaat: secretariaat@12apostelen.nl

Eerste Heilige Communie

Hoe ziet de voorbereiding op de Eerste Heilige Communie er uit?

Dat willen ouders graag weten die hun kind willen aanmelden voor de Eerste Heilige Communie. Daarover wil ik hier in het kort iets vertellen. Als u uw kind aanmeldt, wordt u uitgenodigd voor de ouderavond, waar wij de ouders uitleggen wat het Sacrament van de Eucharistie ofwel Eerste Heilige Communie betekent en inhoud. Dan wordt ook verteld hoe de voorbereiding verloopt, op welke dagen en in welke locatie en waarbij ondersteuning van de ouders verwacht wordt.

Er wordt gewerkt met het werkboek: 'Blijf dit doen'. Een fris en uitdagend Eerste Communieproject. Het project bestaat uit acht kinderbijeenkomsten: zes voor, en twee na de Eerste H. Communie. Daarnaast zijn er twee ouder-kind bijeenkomsten. Het project heeft een mooie vormgeving, veel sfeer en actie, een verantwoorde inhoud en gebruiksgemak voor de begeleiders.

De verhalen en werkvormen nemen de kinderen mee in de grote thema's van onze traditie:

- 1. De Naam:** De kinderen leren God kennen als 'Ik zal er zijn'.
  - 2. Manna:** Vertrouwen op God die er altijd voor ons is.
  - 3. Huis van God:** Thuis zijn in het huis van Jezus' Vader.
  - 4. Heel!:** Geloven in genezing en vergeving.
  - 5. Vijf broden en twee vissen:** Het wonder van luisteren en delen.
  - 6. Blijf dit doen:** Hoe we in de Eucharistie leren Jezus' opdracht na te volgen.
  - 7. Jezus is bij ons!:** Aan tafel zitten met de Emmaüsangers.
  - 8. De familie van de kerk:** Hoe het begon: de jonge kerk en nu wij!
- Wilt u het boek inzien dan kunt u op de website van Adveniat het werkboek doorbladeren.
<http://www.adveniat.nl/uploads/flipbook/blijfditdoen/>
De werkgroep, de kinderen en ouders kijken altijd terug op een fijne en leuke voorbereiding en een feestelijke Eerste Communieviering.
Mochten er toch nog vragen zijn over de voorbereiding dan ben ik altijd bereid om die te beantwoorden.

Marga Engelage - van Langen, pastoraal werker

RK Gemengd Koor Ruurlo

Het kerkkoor Ruurlo is in haar huidige gemengde vorm in mei 1966 ontstaan, toen voor het eerst dames tot het koor toetraden. Op 19 juni 2016 vierde het koor dan ook haar gouden jubileum. Tot 1966 bestond het koor volledig uit heren en werd alleen Gregoriaans gezongen. Deze verandering vond plaats tijdens het pastoraat van pastoor Buisman (1965-1969). Na het Tweede Vaticaans Concilie veranderde er veel in de katholieke kerk. De opstelling van het altaar werd anders en er mocht in de volkstaal gebeden en gezongen worden. Aanvankelijk zong ook het nieuwe kerkkoor nog vanaf het koor hoog achter in de kerk. Na veranderingen van het priesterkoor onder pastoor Beckers (1969-1977), werd echter vanaf het priesterkoor voor in de kerk gezongen. Een van de bijzonderheden van het oude herenkoor was dat je een boete moest betalen als je tijdens repetities of vieringen niet op kwam dagen. In november 1967 is dat afgeschaft, waarbij de toegetreden dames mogelijk een rol hebben gespeeld. In die tijd werd jaarlijks 30 keer gerepeteerd en werd op 40 zondagen in de Hoogmis gezongen. De dames waren daarbij te verstaan gegeven dat ze beslist geen kinderen mee mochten nemen naar het koor! In haar vijftigjarige geschiedenis kende het koor verschillende dirigenten en organisten. De eerste dirigent in 1966 was Hendrik Geerligts van "De Otter". Hij werd opgevolgd door Henk Hoek en later door frater Servus van de Leo-Stichting. De afgelopen 25 jaar is Frans Oesterholt de dirigent. De eerste organist was Miep Schurink. Zij werd opgevolgd door onder andere Hendrik Geerligts, Cor Steentjes en Pieter de Nijs. Nu is alweer 17 jaar, tot volle tevredenheid van dirigent en koor, Wil Kok uit Borculo de organist. Op dit moment kent het koor 24 leden, 15 dames en 9 heren. Helaas komen er de laatste jaren echter geen nieuwe leden bij. Ook zijn inmiddels tien leden de tachtigjarige leeftijd gepasseerd. Desalniettemin gaan we enthousiast door op de ingeslagen weg. Het devies van ons koor is: "We zullen doorgaan!" alsof Ramses Shaffy het zelf zingt. Het koor repeteert wekelijks op donderdagavond van 19.45 tot 21.45 uur. Gemiddeld verzorgen we drie weekenden in de maand de zang in onze H. Willibrordkerk. Nieuwe leden zijn meer dan welkom!

André Huitema

